Planéta Óvoda
2119 Pécel, Szemere Pál u. 8.
OM azonosító: 203229
Tel.: (06 28) 741 105
E-mail: planetkids@gmail.com

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette:

A Planéta Óvoda nevelőtestülete

2026 .

Tartalomjegyzék:

1. Intézmény adatai
    1.1 Intézmény alaptevékenysége
2. Helyzetkép
    2.1 Óvodakép
    2.2 Gyermekkép
3. Óvodai nevelésünk alapelvei, értékei, céljai
    3.1 Alapelveink
    3.2 Értékeink
    3.3 Céljaink
4. Nevelésünk alapvető feladatai
    4.1 Az egészséges életmód alakítása
    4.2 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása
    4.3 Az anyanyelvi -, értelmi fejlesztés és nevelés
5. Az óvodai élet tevékenységi formái
    5.1 Játék
    5.2 Munka jellegű tevékenység
    5.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás
        5.3.1. Az óvoda - iskola átmenet megsegítése
6. Az óvodai nevelés tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai
    6.1 Külső világ tevékeny megismerése
    6.2 Verselés, mesélés

6.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

6.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

6.5 Mozgás

7. Óvodai életünk szervezeti kerete

7.1 Csoportszerkezet

7.2 Napirend

7.3 Hetirend

7.4 Tárgyi feltételek

7.5 Személyi feltételek

7.6 Óvodai nevelésünk dokumentumai

8. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

9. Szociális hátrányok enyhítését segítő, esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységek

10. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

11. Egészségnevelési elvek

12. Környezeti nevelési elvek

13. Család és óvoda együttműködése

14. Az óvoda kapcsolatrendszere

1. Intézmény adatai

Az intézmény neve:	Planéta Óvoda
Az intézmény székhelye:	2119 Pécel, Szemere Pál u. 8.
Telefonszáma:	(06 28) 741 105
E-mail címe:	planetkids@gmail.com
OM azonosítója:	203229
Óvodai csoportok száma:	4
Férőhelyek száma:	70
Alapítás éve:	2017. február 22.
Alapító Okirat kelte:	2021.08.04.

Az óvoda alapítója és címe:	PK-Kindergarten Nonprofit Kft. 2119 Pécel; Szemere Pál u. 8.
A fenntartó és működtető neve és székhelye:	PK-Kindergarten Nonprofit Kft. 2119 Pécel; Szemere Pál u. 8.
A fenntartó azonosítója:	39012323
Az intézmény felügyeleti szerve:	PK-Kindergarten Nonprofit Kft. 2119 Pécel; Szemere Pál u. 8.
A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv:	PK-Kindergarten Nonprofit Kft. 2119 Pécel; Szemere Pál u. 8.
Működési engedélyének száma:	PE/045/02668-2/2021
Működési engedély kelte:	2021.08.04.

A törvényességi felügyeletet ellátja: Pest Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztály.

1.1 Intézmény alaptevékenysége

A köznevelésről szóló 2011.évi CXC törvény alapján az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.
Az intézmény a nevelőtestület által elfogadott, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012 (XII.17.) kormányrendelet alapján készített Pedagógiai Program alapján végzi feladatait.

Államháztartási szakágazat száma	**Államháztartási szakágazat megnevezése**
851020	Óvodai nevelés

Az intézményi tevékenységi körök kormányzati funkció szerinti megnevezése:

Kormányzati funkció száma	**Kormányzati funkció megnevezése**
091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

Kiegészítő tevékenység: az intézmény alaptevékenységét nem veszélyeztetve, alaptevékenységbe nem tartozó feladatok ellátására is vállalkozhat (nyári táboroztatás, rendezvényszervezés, szabadidő-és sport programok lebonyolítása, gyermekversenyek szervezése, nevelési tanácsadás).

A köznevelési intézmény illetékessége, működési területe: körzethatárral nem rendelkezik.

A feladatellátást szolgáló vagyon és a vagyon használati joga:

- ingatlanvagyon: a 2119 Pécel, Szemere Pál utca 8 szám alatt található bérlemény (hrsz.: 1273, 1 db épület, 2 szint, hasznos alapterület 420 négyzetméter), melyet a fenntartó - PK-Kindergarten Nonprofit Kft.- bérel és bocsát az intézmény hasznosítására.
- ingóság: óvodai bútorok, konyhai gépek, eszközök, irodai számítástechnikai eszközök.
- készpénz: induló vagyonként a fenntartó által rendelkezésre bocsátott 3.000.000 Ft

Gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: önálló költségvetéssel rendelkezik, gazdasági szervezettel nem rendelkezik, pénzügyi, gazdálkodási feladatait a PK-Kindergarten Nonprofit Kft (Telephely: 2119, Pécel, Szemere P.u.8., Adószám: 25735259-1-13) látja el.

Az óvoda jogállása:

Az intézményeink önálló jogi személyek. Az óvodákban foglalkoztatott munkavállalók felett a munkáltatói jogkört-a vonatkozó törvények, jogszabályok, valamint a munkaügyi szabályzatban foglaltaknak megfelelően – az óvoda igazgatója gyakorolja.

2. Helyzetkép

Óvodánk Pécelen a Gödöllői dombság északnyugati felén fekszik, nyugati irányban Budapest 17. kerületével, északkeleti irányban Isaszeggel és Nagytarcsával, délről pedig Maglóddal határos.

Az óvoda területi elhelyezkedése optimális, hiszen a városközpont szomszédságában található, jól megközelíthető helyen. Budapest irányából a Rákoskeresztúrról induló Péceli úton, Maglód irányából a 31-es útról nyíló bekötőúton, Isaszeg felőli műúton, valamint az M0-s autóútról gépkocsival és autóbusszal is megközelíthető. Vonattal is könnyen elérhető a Budapest-Hatvan vasútvonal egyik megállója Pécel.

Óvodánk egy többször átalakított, háromszintes, nagy ablakokkal rendelkező épületben kapott otthont, melyből két szintet bérlünk. Az alsó szinten található egy tágas csoportszoba, gyermekmosdóval és öltözővel. Két nyitott irodai helység, mosókonyha, tálalókonyha, felnőtt ebédlő, felnőtt öltöző, mellékhelység, zuhanyzóval. Az alsó szinten található a sószobánk, amelynek kialakítása hasonló egy homokozóéhoz, ezzel is segítve a gyermekek taktilis érzékelésének fejlődését. A szoba a gyermekek szervezetének természetes megerősítésére és légúti problémák tüneteinek enyhítésére szolgál. Az emeleten található a másik három csoportszoba, öltözővel és gyermekmosdóval, tálalókonyhával, felnőtt mellékhelységgel és 2024. szeptemberétől tornateremmel. Négy csoportszobánk alkalmas helyet biztosít a szabad játékra és a közös tevékenységekre. Az igényesen és esztétikusan berendezett csoportszobák, a gyermeki igényeket kielégítő játék- és készségfejlesztő eszközök, a könyvek, a meleg színek varázsa, a só-szoba, a gyermekkönyvtár mind-mind az otthonosság hangulatát és biztonságát idézik.

Csoportszobáink több funkciót töltenek be: óvodai tevékenységek, játék, mozgás, étkezések és a pihenés színterei is. Az óvodapedagógusi önállóság kérdéskörébe tartozik, hogy a meglévő adottságokon belül hogyan alakítják ki óvodánk belső tereit, így a tevékenységek, játékszínterek helyszíneit. A gyermekek által használt tárgyakat számukra hozzáférhető módon, biztonságukra ügyelve helyezzük el. A csoportszobai játékok méretben, formában megfelelnek az adott életkornak, könnyen tisztántarthatók. Játékvásárláskor fő szempont számunkra, hogy esztétikus, ízléses, természetes anyagból készült, biztonságos legyen, mindamellett, hogy fejlesztő hatással bírjon. Mindezeket az óvodában, illetve a csoportszobákban úgy helyezzük el, hogy a gyerekek számára a nap bármely szakában jól hozzáférhetőek legyenek.

Óvodánk udvara az épület mellett található. Az udvar kisebb és nagyobb gyermekeink számára is lehetőséget biztosít a gondtalan játszásra. Jól felszerelt, részben műfüvesített, részben

gumitéglával burkolt udvarral rendelkezünk, ahol homokozó, mászókák, csúszdák, hinták biztosítják a gyermekek számára a változatos szabadtéri tevékenységet, mely kiválóan alkalmas a szabad levegőn való mozgáshoz, a szervezett és tervezett mozgásfejlesztéshez.

Különálló tornaszobánk 2024. szeptemberétől várja a gyerekeket. Mászófal, bordásfalak, mozgásfejlesztő, egyensúlyozást segítő eszköz, különféle méretű labdák, szivacsok segítik az irányított mozgástevékenységekre való felkészülést és a tornaszobai szabad játékot. Nagy ablakokkal rendelkezik a helység, így az elhasználódott levegőt gyorsan frissé tudjuk varázsolni.

Az épület és az udvar az évek során folyamatosan szépül a fenntartó által. Ennek köszönhetően a fenti csoportszobákban klímák találhatóak a nyári nagy melegek elviselhetőbbé tételére. Az ablakokon redőnyök találhatók a fenti és a lenti szinten egyaránt a gyerekek nyugodtabb pihenésének biztosításának érdekében is. Folyamatos az udvari játékeszközök cseréje is évről-évre.

Óvodánk sajátossága egy saját, biztonsági övekkel biztosított, klimatizált, logózott autóbusz, tizenkilenc gyermek/felnőtt, egy felnőtt és sofőrüléssel. Az ülések biztonsági övekkel vannak ellátva, amit indulás előtt a pedagógusok és az autóbuszvezető is ellenőriz. Abban az esetben, ha több gyerekkel mennénk valahova, a fenntartó rendelkezik egy hat gyermek/felnőtt plusz egy felnőtt és sofőrüléssel rendelkező minden igényt kielégítő, modern kisbusszal. Erre az egyedi lehetőségre alapozva óvodánk éves programrendje rendkívül program, ezáltal élménydús. Pedagógusaink újabbnál újabb programokat, kirándulások után kutatnak a gyerekek életkorát, sajátosságait, érdeklődési körét figyelembevéve. Ezeket a programokat, kirándulásokat igyekszünk minél szerteágazóbb témákban fellelni, ezzel lehetőséget kínálni a gyermekeknek, hogy ismerkedjenek a körülöttünk lévő világgal és ezzel a jövőbeni érdeklődésük alapját igyekszünk megadni. Minél több sportolási, természetközeli, tudományos, modern, művészeti, informatikai, hagyományőrző alkalmat keresünk, hogy tényleg legyen a gyermekeknek alapja és tapasztalása.

Óvodánkban kettő digitális okostábla található. Ezzel pedagógiai munkánkat megsegítjük és megmutatjuk a gyerekeknek a digitális világ pozitív, hasznos, fejlesztő, építő jellegű oldalát.

A fenntartó folyamatosan törekszik a felszabadult, jó hangulatra és biztonságra az óvodánkban. Mind a gyermekek, mind a felnőttek színterén. Óvodapedagógusaink érdeklődése, mentalitása, módszertani kultúrája változatosságot, egyediséget visz a csoportokba. Ugyan úgy, ahogy a nevelő-, oktatómunkát közvetlenül segítő munkatársak, a pedagógiai asszisztensek és a dajkák is. Nevelőtestületünk egységes pedagógiai szemléletet képvisel, amely a gyermek mindenek felett

álló érdekeit tartja szem előtt. A változó elvárásokhoz való alkalmazkodást pedagógiai attitűdünkhöz mérten, közösen, csapatként oldunk meg. Szem előtt tartva az önfeledt gyermekkor biztosítását, a szabad, tapasztalaton alapuló játékra megteremtett helyet és időt, valamint a változatos, komplex, minden részletre kiterjedő tevékenységeket.

Csoportjaink homogén, tiszta csoportok, különböző etnikumú gyerekekkel. Optimális esetben két óvodapedagógus és egy nevelő-, oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott látja el a csoportéletet teljes munkaidőben, amely a napi állandó tevékenységek elvégzése mellett lehetőséget nyújt a kollégák számára az egyéni fejlesztésre, differenciált és speciális képességfejlesztésre. A pedagógusok általában heti váltásban dolgoznak, így egyforma felelősséggel és aktivitással szervezik és irányítják a csoportjuk életét, de rugalmasak vagyunk, megbízunk pedagógusainkban, ezért lehetőség van más beosztásra is az egyenlőtelherviselés jegyében. Támogatjuk a pedagógiai terén való továbbtanulást, önképzést és persze a mentálisegészség jegyében történő képzéseket is.
Az önképzés, a módszertani ismeretek folyamatos korszerűsítése fontos feltételei a magas szintű szakmai felkészültségnek. Fontos számunkra a belső tudásmegosztás, amelyek a legkülönbözőbb formákban valósulnak meg, mint például belső továbbképzéseink keretein belül, nevelőtestületi értekezleteinken, valamint szakmai tapasztalatcserék a mindennapjaink során, hospitálások, és a különböző külső továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák intézményen belüli átadása ezeken az alkalmakon.

2.1 Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek elsődleges nevelési színtere a család. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépéséig.
Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
Az óvodában, miközben az teljesí a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
Az óvodai nevelésnek a gyermek érdekeit, szükségleteit kell szolgálnia. Ehhez az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése mellett, nyugodt, biztonságos, esztétikus környezetet, önálló játszásához, fantáziájához megfelelő eszközöket, képességfejlődésének elősegítéséhez változatos, komplex tevékenységeket, valóságban átélt élményeket biztosítunk. A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetet közben folyamatosan biztosítva.

Az óvodánk célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakulását és a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.

A több etnikummal is rendelkező csoportjaink miatt fontos számunkra, hogy a hátrányokat (legyen az csak nyelvi) csökkentsük, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütemű gyermekeket figyelembe vegyük (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is), differenciáltan kezeljük. Gondoskodunk az emberi értékek közvetítéséről. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőséget.

2.2. Gyermekkép

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások - beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is - együttesen határozzák meg.

E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó tesi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmi éle előítélet kibontakozásának.

Minden gyermek más és más, egyedi és egészleges, ugyanakkor része a közösségnek.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik:

- tisztában vannak azokkal az alapvető magatartási - és kommunikációs formákkal, amelyek lehetővé teszik számukra a közösségi kapcsolatok kialakítását, megtartását és mélyítését,

- természetes módon, előítéletektől mentesen elfogadják a különbözőségeket, társaik és a környezetükben élő emberek másságát,
- szeretettel fordulnak az emberek felé,
- igényük az egészséges életvitel,
- alapvető cél a környezetvédelem.

Fontosnak tartjuk, hogy óvodai nevelésünk eredményeképpen gyermekeink

- pozitív én-képpel rendelkezzenek,
- képesek legyenek az önálló logikus gondolkodásra,
- sajátítsák el az önkifejezés módjait a mozgásban és a művészeti tevékenységekben is,
- majdan tevékeny, kezdeményező, alkotó emberek legyenek
- ismerjék és tiszteljék elődjeink hagyományait, szokásait,
- szeressék hazánkat, kötődjenek a családhoz,
- ismerjék és tiszteljék hazánk szimbólumait, jelképeit (Himnusz, zászló stb.),

Környezetvédő pedagógiai munkánk során törekszünk arra, hogy

- óvodásainkkal megértessük a fenntarthatóság lényegét, s arra neveljük őket, bánjanak takarékosan az erőforrásokkal.
- jelenjenek meg a környezettudatos magatartás alapjai, a környezetvédelem jelenjenek meg mindennapjaikban
- váljanak nyitottá a természet szépségeinek felismerésére, legyen igényük annak védelme
- önállóan és kreatívan keressék az újrahasznosítás lehetőségét
- vigyázzanak környezetük rendjére, tisztaságára, tevékenyen vegyenek részt annak alakításában
- ismerjék fel, hogy az ember többféle módon hat a természetre,
- tapasztalják meg az emberi gondoskodás eredményeit
- gondoskodjanak élővilágunkról, felelő állattartók legyenek majd

Pedagógiai törekvésünk, hogy óvodáskor végére váljanak sokoldalúan fejlett személyiségekké. Jelenjenek meg azok a képességek, amelyek meghatározzák saját egyéniségüket, amelyek segítik őket abban, hogy majdan beilleszkedjenek egy még nagyobb

"közösségbe", a társadalomba, hiszen életre nevelünk.

3. Óvodai nevelésünk alapelvei, céljai

3.1. Alapelveink

Óvodánkban a gyermekek személyiségét tiszteletben tartó, elfogadó, egymásra figyelő, érzelmi biztonságot nyújtó, pozitív tulajdonságokat megerősítő, derűs, szeretetteljes légkörben biztosítjuk a 3-7 éves korú gyermekek nevelését és képességeinek sokoldalú kibontakoztatását, fejlesztését.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott pedagógiai alapelvek:

- Óvodai nevelésünk az egyenlő hozzáférés biztosításával, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére irányul, a gyermeki jogok, és a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.
- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Az óvodai nevelés épít a családi nevelésre, kiegészíti azt, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Óvodánkban a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Az óvodai nevelés gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A különleges bánásmódot igénylő kisgyermekek megsegítése, támogatása.
- Nevelő-fejlesztő munkánk során nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának, sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben. – Az esélyegyenlőség biztosítása.
- Óvodai nevelésünk során fontosnak tartjuk az egyéni képességek szerinti képességfejlesztést (felzárkóztatás, tehetséggondozás).
- A nevelés a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását tegye lehetővé és segítse.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez igazodjanak.
- Az integrált-, a hazájukat elhagyni kényszerülő családokgyerekek nevelését támogató szemlélet, önazonosságuk megőrzése, multikulturális nevelésen alapuló integráció biztosítása.
- Az esélyegyenlőséget, a hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd.
- Egészséges életmódre nevelés.
- Környezeti nevelés keretein belül kitérve a fenntarthatóságra nevelésre, természetvédelemre, állatvédelemre.

Pedagógiai programunk alapját ezen elvárások adják, melyre építve az alábbiakban fogalmaztuk meg saját nevelési elveinket:

- a gyermek mindenekfelett álló;
- a nevelés mindenki felé irányuló és globális;
- mindenki képes fejlődni és formálódni élete során;
- a játszás a gyermek természetes, korsajátos, globális, érési-tanulási aktivitása;
- a nevelésben a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, cselekvésein keresztül sajátít el és azt képes alkalmazni;
- különbségek elfogadása, a mássággal szembeni tisztelet, tekintet nélkül nemre, etnikumra, hitre, kultúrára, szociális helyzetre – adottságokra, képességekre;
- óvodapedagógusok módszertani szabadsága;
- komplex, tevékenységközpontú mindennapok;
- differenciálás, a gyermek egyéni képességeinek és készségeinek kibontakoztatása során
- élményközpontúság az egyedi, autóbuszos lehetőségünk kihasználása.

3.2. Értékeink

- Gyermekközpontú, befogadó intézményként egyenlő hozzáférést biztosítunk minden ide járó gyermek számára a képességfejlesztéshez, a differenciált egyéni bánásmódhoz és a különböző óvodai programokhoz.
- Fontos számunkra, hogy minden óvodásunk egyenlő esélyt kapjon ahhoz, hogy személyisége fejlődjön, melynek érdekében életkorához és fejlettségéhez alkalmazkodó tevékenységeket biztosítunk a megfelelő módszerek alkalmazásával, rugalmas tervezéssel, napirenddel, különös figyelmet fordítva a szabad játékra.
- Valamennyi óvodásunk egyéni fejlődési üteméhez igazodva a lehető legtöbb segítséget nyújtjuk, hogy a későbbiekben a társadalom aktív, önmaga értékeivel tisztában lévő, s azt önmaga és a közjavára fordítani tudó tagja legyen.
- Pedagógiai munkánk során építünk a település mindazon sajátosságaira, adottságaira, amelyek segítenek azon célunk elérésében, hogy óvodásaink minél jobban megismerjék és megszeressék közvetlen környezetüket, hiszen hazájukat szerető emberekké csak ezáltal válhatnak.
- Városi óvoda ellenére ki tudjuk használni a minket körülvevő élő környezet adta számtalan lehetőséget, hogy a gyermekek környezeti nevelése ne alkalomszerű,

hanem egy folyamatos - évszakokhoz kapcsolódó - tevékenység legyen. Minden lehetőséget megragadunk, hogy óvodásainkat a környezet védelmére, az értékek megőrzésére neveljük.

- Óvodánkban hagyománya van a jeles napoknak, ünnepeknek. Olyan néphagyományokat és egyéb hagyományokat éltetünk, amelyek tartalmát meg tudjuk értetni, közel tudjuk vinni a gyermekekhez.
- A számunkra elérhető települések kulturális lehetőségeit kellő szakmai hozzáértéssel kezeljük, amelyek kihasználásával, számos élménnyel, ismerettel gazdagíthatjuk gyerekeink ismereteit.
- Nyitott, elfogadó, a gyermek érdekeit messzemenően figyelembe vevő nevelőtestületként a tevékenységek szervezésénél nem tévesztjük szem elől, hogy az óvodáskor legfőbb tevékenysége a játék.
- Nevelőmunkánk alappillére az elfogadás, a másság tisztelete, a tolerancia.

3.3. Céljaink

- Örömmel járjanak a gyerekek az óvodánkba, érezzék jól magukat
- Aktív, öntudatos gyermek nevelése, személyiség minél teljesebb kibontakoztatása.
- Egyéni fejlettségükhöz, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés biztosítása.
- Hátránykompenzálás és tehetséggondozás, a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása és fejlesztése a játékba és szervezett tevékenységekbe egyaránt.
- A szociális tanulás periódusában lévő gyermeket képessé tenni a tudatos tanulásra, a „lifelong learning”-hez szükséges kompetenciák kialakítása.
- Kreatív, környezettudatos szemléletmód átadásával olyan generáció nevelése, akik a fenntarthatóság érdekében cselekedni lesznek képesek.
- A nemzetiséghez tartozó és etnikai gyermekek esetében támogatjuk a nemzetiségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, az interkulturális nevelésen alapuló társadalmi integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

- Egészséges, környezetükre igényes gyermekek nevelése.
- Fenntarthatóbb jövő a gyerekek értékeinek megalapozásával, elmélyítésével.
- Magas szakmai színvonalon.

4. Nevelésünk alapvető feladatai

4.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek tesi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

A gyermeki lét ritmusához igazodó napirenddel és hetirenddel biztosítjuk az egészséges életmód alakítását, mellyel a biztonságérzetüket igyekszünk erősíteni.

Célunk:
Egészséges, biztonságos és higiénikus környezetben az óvodás korú gyermekek egészséges életvitelének, testi- és lelki fejlődésének harmonikus elősegítése, egészséges- és környezettudatos életmódjának alakítása, kedvezőtlen hatások kivédése, testi, lelki sérülések megelőzése.

Feladatunk:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- A harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Az egészséges életmód - testápolás, étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló

nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához

- A családokkal együttműködve egészséges életvitel szemléletének formálása
- Óvodásaink ismereteinek bővítése számukra eddig ismeretlen növényekről, gondozásukról, felhasználási módjaikról, az egészségünkre gyakorolt jótékony hatásaikról
- Óvodásaink fejlődéséhez és fejlesztéséhez egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- Szükség szerint megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-lelki-nevelési feladatok ellátása.
- A gyermek egyéni testi szükségleteit differenciáltan kielégítő védő-óvó-ellátó feladat
- Egyéni adottságok ismeretében a mozgáskészség differenciált fejlesztése, tartás- és lábboltozat javító prevenciós feladatok
- Környezettudatos magatartás megalapozása, a környezet védelmével, óvásával és fenntarthatóságával kapcsolatos szokások kialakítása.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

Tartalom

Az egészséges életmód alakításában kiemelt fontosságú a kisgyermekek testi **gondozása,** testi szükségleteinek kielégítésére irányuló tevékenység, melynek során fontos szokásrendszert alapozunk meg. Ezek a szokások az állandó példamutatás mellett a gyermekek fejlettségének megfelelő szinten valósulnak meg. Annak érdekében, hogy a szokások automatizálódása terén jelentős lépéseket tegyenek meg óvodásaink, gyermeklépték̋ű, a gondozási feladatokhoz illő intim környezet kialakítására törekszünk. A testi fejlődés egyéni sajátosságait minden gyermeknél külön figyelembe kell venni a gondozás során. A gyermekek fejlődését csak az egyéni fejlettség alapján (mint az értékelés kiindulási alapján) lehet értékelni. A gondozási teendők végzése során lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekeket takarékosságra ösztönözzük.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése érdekében a mindennapi szabad mozgást részesítjük előnyben, melyet irányított, szervezett napi mozgással bővítünk.

Az egészséges életmód fontos eleme a rendszeres **levegőzés,** éppen ezért a napirendünket úgy alakítjuk - az évszaktól és az időjárástól függően-, hogy a lehető legtöbb időt töltjük a gyerekekkel a szabadban. Az udvari mozgáslehetőség, szabad játék mellett rendszeresen sétákat,

kirándulásokat, játszótéri látogatásokat szervezünk, mely során mozgásigényüket kielégítése mellett, lehetőség nyílik a szűkebb és tágabb élő társadalmi környezet megismerésére is.

A **testápolás** során az állandó, rendszeres és a szükség szerinti tisztálkodást biztosítjuk, mely hozzájárul a gyermekekben a tisztaság igényének kialakításához. A testápolással járó tevékenység során is a felnőtt és a gyermekek közti személyes kapcsolatot elmélyítésére törekszünk. Minél kisebbek a gyermekek, annál nagyobb szükség van a testápolásban az pedagógus, dajka közreműködésére. Fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyermekeket az önálló testápolásra, figyelembe véve az egyéni különbözőségeket és az ebből származó, általánostól eltérő feladatokat.

A bőr ápolása megköveteli, hogy a gyermekek rendszeresen és megfelelően tisztálkodjanak. Az óvodában a gyermekek szappannal, folyóvízben mosnak kezet WC-használat után, étkezés előtt és után, és minden olyan tevékenység után, amikor elfoglaltságuk, állapotuk ezt szükségessé teszi. Kézkörmeik tisztítására körömkefét is kihelyezünk.

A hajápoláshoz minden gyermeknek van külön, jellel ellátott fésűje vagy keféje, hogy a nap folyamán többször, de különösen ébredés után meg tudjanak fésülködni.

A fogak ápolása érdekében a gyermekek ebéd után fogat mosnak, vagy kiöblítik ki szájukat. A fogzománc épségének védelmében figyelünk arra, hogy túl meleg étel, ital után ne fogyasszanak a gyermekek túl hideg ételt, italt.

A különböző életkorokban szükséges egészséges életmód szokásait úgy alakítjuk, hogy a gyermekek maguk is vegyenek részt testápolásukban. A tisztaság igényének kialakítását már a kiscsoportban elkezdjük, fokozatosan érjük el, hogy a gyermek önmagával, saját ruházatával, használati tárgyaival, sőt környezetével kapcsolatban is igényelje a rendet, a tisztaságot. Vegye észre a piszkot, a rendetlenséget, de ezenkívül aktívan maga is vegyen részt megszüntetésében. Ehhez elsősorban az szükséges, hogy az óvodapedagógus ügyeljen a gyermekek személyi tisztaságára, és ő igényelje mindenekelőtt a környezet, a gyermekek és holmijaik tisztaságát. A kulturált **étkezés szokásainak** megalapozása, elmélyítése fontos része az egészséges életmód kialakításának. Az ízlésesen, szépen terített, tiszta asztal látványára odafigyelünk. Az étkezések mindig azonos időpontban történnek (tízórai, gyümölcs-, zöldség fogyasztása, ebéd, uzsonna), az étkezés előtti várakozás idejét a minimálisra csökkentjük, a gyerekek akkor ülnek le az asztalhoz, ha az étel már a csoportszobában van.

A kulturált étkezés szokásait megtartva, derűs légkörben, csendesen beszélgetve folyjék le minden étkezési.

Az ételeket úgy tálaljuk, hogy a gyermekek könnyen tudják fogyasztani őket. Minden gyermeknek annyi ételt adunk (vagy minden gyermek annyit szedjen), amennyit el tud fogyasztani. Szükség szerint segítünk azoknak, akik még nem esznek önállóan és fokozatosan szoktatjuk rá őket az önálló evésre. Étkezés közben vagy bármikor, amikor kérnek, a gyermekek annyi folyadékot ihatnak, amennyit kívánnak.
Az étkeztetésnél is fontos az egyéni bánásmód érvényesítése (rossz étvágyú, lassan evő, válogatós, kisétkű gyermekek).

Öltözködéskor a zsúfoltság elkerülhető, ha azt folyamatossá tesszük. A kényelmes, egészséges ruhák és lábbelik fontosságára felhívjuk a szülők figyelmét. Öltözködés közben gondosságra, egymás segítésére neveljük a gyerekeket és a teljes önállóság elérését tűzzük ki célul. Arra törekszünk, hogy a kiscsoportosok kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később, valamint a középső és nagycsoportban önállóan meg tudják ítélni, hogy az időjárásnak megfelelően hogyan kell öltözniük, vetkőzniük. Váltócipőnek zárt, pici sarokkal ellátott cipőt, szandált részesítjük előnyben, a balesetek megelőzése végett. Testneveléshez a középső és nagycsoportos gyermekek célszerű tornaruhába, tornacipőbe öltöznek. Amint lehet, kora tavasztól késő őszig a szabadban is tornaruhában tornázunk.

A rendszeres **pihenésre** szüksége van a növekvő szervezetnek. A pihenés két formáját-aktív és passzív-úgy valósítjuk meg, hogy a több mozgást igénylő tevékenységek közé viszonylag kevesebb mozgást igénylő tevékenységet iktatunk be. Bár nem rendelkezünk csak alvásra szolgáló helyiséggel, messzemenően gondoskodunk a pihenéshez szükséges kiegyensúlyozott, feszültségmentes légkör meglétéről. Ezt szolgálja például a pizsamába történő átöltözés, az otthonról hozott és alváskor fokozottabban igényelt apró, kedves tárgy, valamint az elalvás előtti mese, altatódal. Igazodva a gyermekek eltérő alvásigényéhez, lehetővé tesszük a folyamatos felkelést, figyelve a tovább alvók nyugalmára.

A **környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások** alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása érdekében kiemelt jelentőségűnek tartjuk olyan pedagógiai attitűd kialakítását, amely segíti a gyermekben a szűkebb és tágabb környezet megismerését, a fenntarthatóság biztosítását, megalapozza a hazaszeretetüket, szülőföldhöz való kötődésüket.
A környezettudatos magatartást a napi élet során személyes példamutatással alapozzuk meg.
Az élőlények szeretetére, tiszteletére, a természetvédő szokások kialakítására neveljük a gyermekeket.

Folyamatosan megfigyeljük a gyermekeket**, harmonikus testi-, lelki fejlődésük** érdekében, ha szükségesnek ítéljük speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása érdekében megfelelő szakemberhez irányítjuk- a szülővel együttműködve.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A testápolással kapcsolatos teendőket önállóan, igény szerint végzi, testápolással kapcsolatos szokások automatizálódnak
- Az öltözködést önállóan, kis segítséggel végzi, képes segítséget adni társainak
- Kialakult igénye a rendezett környezetre, ruházatára
- Változatosan, kulturáltan étkezik, hajlandó új ízek megismerésére
- Egészsége védelmében betartja a balesetvédelmi szabályokat
- Igényli a rendszeres - egészséges életvitelhez kapcsolódó - tevékenységeket (mozgás, kirándulás, környezet gondozása, kerti munka)
- Kialakulnak a környezettudatos magatartás szokásai, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokás- és normarendszer

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljeslég köre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Olyan óvodai élet szervezésére törekszünk, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, illem) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés alakításának eszközei: empátiás átvitel, modellhatás, tudatos szoktatás.

A kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek esetében jelentős az óvoda támogató szerepe, felelőssége, fontosnak tartjuk a speciális megsegítést végző fejlesztő- és gyógypedagógusokkal való szoros együttműködést.

Affektív összetevők:

1. A nemzeti identitás fontossága
2. A szülőföldhöz való kötődés
3. Kötődés a nemzeti csoporthoz és annak kultúrájához
4. Nemzeti büszkeség

Kognitív összetevők:

1. A gyermekek önmagukra és másokra vonatkozó tudása (nemzeti csoport ismerete)
2. Nemzeti szimbólumok ismerete
3. A nemzetre vonatkozó földrajzi és kultúrális ismeretek
4. Hiedelmek (sztrereotípiák)

Viselkedés összetevők:

1. Rutinok
2. Szokások

Célunk

Nyugodt, szeretetteljes légkör biztosításával, állandó értékrend átadásával önkifejező, toleráns, kiegyensúlyozott személyiségjegyek kialakítása, formálása. Pozitív érzelmi kapcsolatok kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése közösségen belül. Nemzeti identitástudat, hazaszeretet, keresztény kulturális értékek és a családhoz való kötődés elmélyítése, fontosságának belső késztetéssé formálása.

Feladatunk

- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások biztosítása, hiszen az óvodás korú gyermek legfőbb igénye az érzelmi függőségeinek kielégítése, az érzelmi biztonság.
- Az óvodapedagógus - gyermek, a dajka – gyermek, pedagógiai asszisztens-gyermek és gyermek - gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi attitűd jellemezze.
- A gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének a fejlődése és én-tudatuk alakulásának segítése, önkifejező törekvési lehetőségeinek biztosítása.
- A gyermek nevelése annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szociabilitás fejlesztése, melynek összetevője egyrészt egy belső igény a kapcsolatfelvételre, másrészt az erre való képesség.
- Lehetőségek biztosítása ahhoz, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit.

- Tegyük képessé őket arra, hogy felmérjék helyzetüket, státuszukat a csoportban, legyenek kooperatívak, kompetensek, autonómok.
- A közösségi nevelés szempontjából különös jelentőségű közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlási lehetőségének biztosítása, a gyermek erkölcsi tulajdonságaink (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Nemzeti szimbólumok, jelképek ismertetése.

Tartalom

A gyermek nyitottságára építve elősegítjük, hogy a gyermekekben kifejlődjenek:

- A szociális érzelmek (együttérzés, segítőkészség, bizalom, részvét, örömszerzés, bánat, fájdalomokozás felismerése)
- Az esztétikai érzelmek (természeti és ember alkotta világ szépségének befogadására való igény viselkedésben, kommunikációban és tevékenységben)
- Az erkölcsi érzelmek (igazságosság, lelkiismeretesség, felelősségérzet megtapasztalása, őszinteség)

Óvodai csoportjainkban az érzelmi biztonság, az otthonosság, a szeretetteljes légkör érdekében az alábbiakat tartjuk fontosnak:

- A gyermek megismerését a családban az óvodába lépés előtt
- A folyamatos befogadást
- A szülők számára segítségnyújtás pedagógiai kérdésekben
- A szocializálást, a jó közérzet kialakulását, a sok közös élményt, egymás megismerését szolgáló programok, tevékenységek biztosítását

- A nap folyamán lehetőség biztosítását arra, hogy a gyermek az őt ért (esetleg fel nem dolgozott) élményeket, hatásokat kijátssza, elmondja. A felmerülő konfliktushelyzetek megoldása, kezelése
- Természetesnek tartjuk a hibázási lehetőségeket, próbálkozásokat a felmerülő probléma helyzetek megoldása során.

A befogadást illetően arra törekszünk, hogy:

- Mindenkor olyan megoldást találjunk és alkalmazzunk, amely a lehető legkönnyebbé teszi a kisgyermek számára a családból való kilépését, illetve az óvodai élethez való alkalmazkodását.
- Emocionális alapon fokozatosan kifejlesszük azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével képessé válik másokkal is törődni, környezetére figyelni
- Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok fejlődéséhez, a gyermekek állandóan gyakorolják a társaikat figyelembe vevő magatartásmódokat

Mindez az érzelmi biztonságot nyújtó óvodapedagógus és az óvoda alkalmazottai közötti kommunikáció, bánásmód, viselkedés modellhatásával és a gyermeki viselkedésre adott visszajelzéseivel valósul meg.

Óvodánkban a gyermek személyiségfejlődése széles tevékenységbázison nyugszik. Így a játék, a munka, a tevékenységbe ágyazott tanulás mind-mind olyan tevékenység, amely segíti a gyermekek közötti együttműködés, kooperáció létrejöttét és a hatékony kommunikáció fejlődését.

Óvodásaink életében a játéké a vezető szerep. A játékban alakulnak ki a gyermekek azon képességei, tulajdonságai, amelyek lehetővé teszik, hogy fejlődésük magasabb szintre jusson. Az együttes tevékenység hatására a tevékenység élménye felerősödik és ez fokozott motivációt jelent. A gyermekek együtt élnek át sikereket, örömöket és ezt keresik a továbbiakban. Az együttműködés a közösségi magatartás alapvető formája, amely létrejötte azonban már széleskörű ismereteket kíván a gyermektől, illetve ezek az ismeretek az együtt tevékenykedés során tovább pontosodnak, finomodnak.

A kortárs kapcsolatok szerepe nagy hatású a közösségi nevelésben.

Jelentősége a személyiségfejlesztésben biztosítja az egészséges én-fejlődéshez a sokoldalúságot, az összehasonlítási lehetőséget, a reális önismeret-önértékelés alakulását. A csoportközeg segíti, lerövidíti a tapasztalatszerzés útját, konfliktuskezelési technikák gyakorlására ad lehetőséget. Alkalmat ad a probléma több irányú megközelítésére, így

rugalmas gondolkodásmódot, problémamegoldó gondolkodást alakít. A csoport növeli a társas hatékonyságot, fokozza a szociális erőt, közvetítő hatású.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Életkorának megfelelő ismeretekkel rendelkezik saját magáról, kiegyensúlyozott, nyitott, toleráns
- Képes önmagától a csoport érdeke szerint háttérbe helyezni egyéni érdekeit
- Kapcsolatai kialakításában önállóság, odafigyelés, elfogadás jellemzi
- Rendelkezik az iskolai életmódhoz szükséges érzelmi készültséggel
- Birtokában van az elfogadott értékrendhez szükséges viselkedési normákkal
- Ismeri életkorának megfelelően szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetét, kötődik hozzá
- Kialakulóban vannak azok a viselkedési szokások, melyek lehetővé teszik a környezettudatos magatartás normarendszerének elsajátítását és alkalmazását, a fenntarthatóság megvalósítását

4.3 Az anyanyelvi -, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés, a kommunikációs képességfejlesztés specialitása abból adódik, hogy szinte valamennyi óvodai tevékenységet áthatja. A kommunikáció eszköz arra, hogy környezetünkkel érintkezzünk, de eszköze az önkifejezésnek és a gondolkodásnak is.

Célunk

Az anyanyelv ismeretének, megbecsülésének, szeretetének alapozása. Beszélő környezet biztosításával - melyben a gyerekek szívesen beszélnek - sajátítsák el anyanyelvünk helyes használatát. Szívesen és örömmel beszéljenek. Az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása Az általánosan érvényes illemszabályok elsajátíttatása, a kapcsolatteremtés elemi szabályaink megismertetése.

Feladatunk

- A mindennapokban a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, odafigyelve a gyermeki kérdések meghallgatására és megválaszolására.

- A kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.
- Anyanyelvi játékok segítségével a beszéd sajátosságainak megismertetése, elsajátíttatása.
- A mindennapos mese (mesélés) során a képzelet fejlesztésén túl a gyermeki kifejezőkészség fejlesztése, szókincsbővítés.
- Kommunikációs (verbális, nonverbális) jelzések felismertetése, használatának gyakorlása.
- Modellértékű óvodapedagógusi megnyilvánulások
- A gyermekek megismertetése a későbbi társas együttéléshez szükséges kulturált érintkezési és magatartásformákkal.
- A befogadástól kezdődően egyéni differenciálás az eltérő kommunikációs tapasztalatok miatt eltérő beszédkészséggel érkező gyermekek fejlődési különbözőségeinek figyelembevételével.

Az értelmi fejlesztés és nevelés további feladatai

Célunk

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira, szükségleteikre, meglévő tapasztalataira, ismereteire, élményeire, spontán érdeklődésére, illetve a bennük fellehető ösztönös tudásvágyra építve változatos tevékenységformák biztosításával minél szélesebb ismereteket, tapasztalatokat nyújtsunk a természeti és társadalmi környezetünkről.

Feladatunk

- A dolgok, jelenségek - lehetőség szerint - természetes környezetben, tevékenységekben és élethelyzetekben való megfigyelésének, gyakorlásának biztosítása.
- A minél több érzékszervre ható tapasztalatszerzési, megfigyelési lehetőségek biztosítása, melyek sokoldalúan fejlesztik a gyermekek auditív, vizuális, taktilis érzékelésre épülő képességét.
- Képessé kell tennünk a gyerekeke arra, hogy különböző tevékenységekben és élethelyzetekben a megszerzett tapasztalataikat, ismereteiket rendszerezzék, bővítsék, gyakorolják, s mindezek ösztönözzék őt a rendszerben való gondolkodásra.
- A gyermekek egyéni igényeinek figyelembevételéhez megfelelő módszerek, eljárások alkalmazása.
- Játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül minél több megtapasztalásra épülő ismeretszerzés lehetőségének biztosítása.

- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.
- A természeti-emberi-tárgyi környezet iránti érdeklődés felkeltése.
- Az elfogadásra, az együttműködésre, önállóságra, találékonyságra, kapcsolatfelvételre való képességek fejlesztése
- Az iskolai életmódra történő felkészítés a kommunikációs készség megfelelő szintre történő eljuttatásával

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Életkorának megfelelő szintű beszédészleléssel és megértéssel rendelkezik
- Spontán beszédhelyzetekben beszédaktivitása megfelelő
- Biztonsággal alkalmazza a nyelvi és kommunikációs képességeit, felismeri és alkalmazza a nonverbális eszközöket
- Aktív és passzív szókincse fejlettségi szintjének megfelelően gazdag

5. Az óvodai élet tevékenységi formái

5.1 Játék

A játék - szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A gyermek élményein keresztül, tapasztalatokhoz jut a tágabb és szűkebb, élő és élettelen környezetéről. Szert tesz olyan képességekre, attitűdökre, melyek segítségével alkalmassá válik, hogy környezettudatos, problémamegoldó, hagyománytisztelő emberré váljon. A játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. Megkönnyíti a szocializáció útját, e tevékenység során folyamatosan gyakorolják az egymáshoz való alkalmazkodást, együttműködést, a kölcsönös kommunikációt, mindeközben bővül aktív szókincsük, fejlődik beszédkészségük.

Célunk

A szabad, elmélyült játék adta lehetőségek kiaknázásával a gyermekek teljes személyiségfejlődésének elősegítése.

A játék során az óvodás szerezzen tapasztalatokat a külvilágról és önmagáról, élethelyzetekhez kapcsolódó benyomások megnyugtató feloldásáról. Legyen örömük a játékban, bontakozzanak ki egyéni vágyaik és ötleteik, szabadon és kreatívan használják a rendelkezésre álló eszközöket.

Feladatunk

- Utánozható mintaadás a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat kialakult, bevonható társak maradjunk, illetve segítővé, kezdeményezővé legyünk, ha a játékfolyamat elakad.
- Az életkornak és a képességeknek megfelelő, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékeszközök és alapanyagok biztosítása a gyermekek számára elérhető módon.
- Inspiráló csoportlégkör, a tevékenység és a gyermekek létszámának megfelelő hely biztosítása.
- Egybefüggő és hosszan tartó játékidő biztosítása az elmélyült játék érdekében.
- Élményszerző lehetőség biztosítása a különböző játékformákhoz, a gyakorlójátékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A csoportszobákban minden játéknak megvan a maga helye, pl. vizuális sarok, építő-mesélő szőnyeg. Vannak állandó és variálható sarkok, elkülönített részek, de az óvodapedagógus feladata olyan alkotó, nyugodt légkör biztosítása, amely lehetőséget ad a gyerekeknek arra, hogy a kitalált játékhoz a csoportszobát átrendezhessék.
- Óvodai csoportjaink lehetőséget biztosítanak a klasszikus és általuk szervezett játékfajták egyidejű megjelenítésére
- Elfogadjuk és támogatjuk a játékban a szabad társválasztásra jellemzőt, amely szerint a félrehúzódás, az egyedüllét lehetősége bármely gyermek számára fontos.

A szabad játék

A napirend időbeosztásának kialakításánál kiemelt szerepet kap a szabad játék.

Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Megteremti a feltételeket, szükség és igény szerint együtt játszik a gyerekkel, a játék folyamán támogatja, serkenti, ösztönzi őt.

A **gyakorló játék során** nagy szerepe van a „magam csinálom, már tudom" motívumainak, ezért ez az én-fejlődésnek fontos tényezője. A gyakorló játék elsősorban a bölcsődés korra jellemző, de nagyon gyakori kis óvodásoknál, sőt még a nagyobbaknál is észlelhetjük a konstrukciós vagy szerepjáték részmozzanataként, valamint a mozgásos játék néhány formájában. E játék legegyszerűbb funkciók gyakorlásától, az anyagokkal, eszközökkel és tárgyakkal végzett gyakorló játékokon át elvezet a konstrukciós és szerepjátékokig. Az **építő-konstrukciós játék** lényege maga a konstruálás. Mindannyian ismerjük a „magam akarom csinálni, csináljunk valamiből valamit" kívánságok izgalmát, majd a jól sikerült alkotás láttán az eláradó boldogságot, gyakran a további fantáziálásra késztető örömöt. A konstrukciós játék legfontosabb pedagógiai értéke a kreativitásra nevelés velejárói: a megfigyelés, az emlékezés, a képzelet, a problémamegoldás, az esztétikai érzék és a manualitás fejlesztése. Nem az a fontos, hogy mit hoz létre e játékban, hanem az, hogy miképpen alakul ki a konstrukció, milyen szerepe van a leleményességnek, az ötletnek.
A **szimbolikus-szerepjáték** az óvodáskor legkedveltebb, legjellemzőbb és pedagógiai szempontból legfontosabb játékformája. A gyermekek késztetést éreznek, hogy azt csinálják, amit a felnőttek, de ezt a valóságban nem tehetik, ezért eljátsszák.
A **szerepjáték** lényeges sajátossága az utánzás. Többnyire a felnőttek életének valamilyen tevékenységét reprodukálják játékukban. A gyermekek mindig azokat utánozzák, akik érzelmileg fontosak számukra (elsősorban a család), akik a mindennapi élet során nagy hatással voltak rájuk, viselkedésük számukra érdekes volt, vagy valamilyen okból mély nyomot hagyott bennük. A szerepjátékban fordul elő leggyakrabban és itt van a legnagyobb jelentősége a játékszerek és eszközök sajátos használatának.
A szerepjáték elsődleges pedagógiai funkciója a feszültségoldás és az ebből fakadó öröm. Ez segíti a gyermek lelki higiéniájának megteremtését, belső harmóniájának, nyugalmának kialakulását. Ez egyik feltétele a derűs gyerekkornak és egyben alapja a későbbi kiegyensúlyozott életvitelnek.
A **szabályjáték** a gyermek aktív érdeklődését, részvételét, önszabályozását kívánja meg, míg a felnőttől folyamatos megfigyelést, türelmet ír elő.
Lényege a szabály betartása, melyet komolyan kell venni, mert különben felborul a játék.
Spontaneitása a szabály önkéntes vállalásában érvényesül.

A szabályok nem mindig merevek, néha a játék folyamatában is változhatnak. Időnként a gyermekek maguk alkotják meg a játék szabályát, a legtöbb szabályjáték lényege azonban a hagyományosan kialakított, készen kapott szabály betartása.

A **barkácsolás** része a játéknak. Amikor az óvodás gyermek barkácsol, akkor valamilyen játékeszközt készít. Amikor a játékhoz már kevés a rendelkezésre álló eszköz, akkor alakul ki a barkácsoló tevékenység, a játék bizonyos fejlettségi fokán, a szerepjáték szintjén.

A kiscsoportosok is képesek egyszerű manuális tevékenységekre, de ezt nem meghatározott céllal teszik.

A nagyobbak (középső- és nagycsoportosok) viszont már ötletekkel, tervekkel barkácsolnak.

A fejlődés szempontjából igen értékes, fejleszti a gyerekek kreativitását, alkotó képességét.

Óvodapedagógusaink a játékkal kapcsolatos partneri szerepüket akkor változtatják meg, ha:

- a gyermek igényli a pedagógus részvételét vagy segítségét,
- a kialakult szabályok sérülnek,
- a konfliktus agresszióba torkollik,
- a játék tartalmi íve olyan pontra érkezett, ahonnan a gyermek nem tud tovább lépni,
- a játék tartalma az eszköz hiány miatt nem tud kibontakozni

Az óvodapedagógus által kezdeményezett játék jellemzői:

- Helyét, tartalmát, eszközeit tervezni, lebonyolítását szervezni kell, de a napi gyakorlatban a gyermekek reakcióihoz, jelzéseihez kell alakítani a tényleges megvalósítást.
- A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, ki- és beléphetnek a játéktevékenységbe.
- A játékot idejét nem határolhatjuk be, hiszen azt az érdeklődés tartja fent.

5.2 Munka jellegű tevékenység

A munka jellegű tevékenységeink önállóan szerveződnek, egyéni és mikrócsoportos vállalással, az óvodapedagógusok és a dajka ösztönzésével, tudatos pedagógiai szervezéssel.

Célunk

Alakuljon ki a gyermekben a munkavégzéshez szükséges attitűd, képesség, készség és olyan tulajdonságok, mint kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság.

A fenntarthatóság szemléletének megalapozása a szűkebb-tágabb környezetért és a közösségért végzett tevékenység által.

Feladatunk

- Igényessé kell tennünk a gyerekeket természeti és társadalmi környezetük iránt, melynek aktív alkotóivá válnak.
- Az óvodai tevékenységrendszerben a folyamatos, rendszeres munka jellegű tevékenység megszervezése, biztosítása, mert a munka által fejlődik a gyermekek kötelesség- és felelősségvállalás képessége,
- Lehetőségek megteremtése az ok-okozati összefüggések felfedezésére, a gyakorlati élmények megtapasztalására, mely révén fejlődik értelmi képességük, hatására (is) körvonalazódik önismeretük, önbecsülésük, így az én-fejlődés szempontjából meghatározó e tevékenység,
- Munkálkodásuk közben lehetőséget adunk, hogy tanulják meg a munkaeszközök célszerű használatát, az őket körülvevő tárgyi világról egyre pontosabb információk birtokába jussanak,
- Rávezetjük őket, hogy mire képesek, mit tudnak, mennyire önállóak, avagy mások segítségére szorulnak-e,
- A szervezési feladatok ellátásával szociális magatartásuk és társaikhoz fűződő viszonyuk fejlesztése,
- A munka által sokoldalúan fejlesztjük a személyiségüket, mivel az mozgással valósul meg, a testi fejlődés egyik legfontosabb tényezője.
- A cselekvő tanulással a közösségi kapcsolatok alakítása,

- Önállóság biztosítása a munka jellegű tevékenységekben, hogy a gyerekek önmagukat próbára tehessék, felelősségérzetük erősödjön.
- Munka jellegű tevékenység során a gyermekkel való együttműködésre, valamint folyamatos, konkrét, reális, önmagához mérten fejlesztő, pozitív értékelésre való törekvés.

Mindehhez szükséges az objektív feltételek biztosítása:

- megfelelő munkaeszközök,
- a csoportlétszámnak elegendő munkalehetőség,
- idő, hely, légkör, amely önmaga motiválja az önálló tevékenykedést, de bármikor lehetőség van a segítségkérésre

Tartalom

- Önkiszolgáló tevékenység: terítés, étkezés
- Naposi munka
- Gyermek szükségleteit kielégítő tevékenységek: testápolás, öltözködés stb.
- Megbízatások: környezetgondozás, gyógynövény és fűszernövény kert kialakítása, gondozása
- Csoportok életéhez szorosan kapcsolódó munkák: ünnepi ajándékkészítés, születés és névnapok, teremrendezés, díszítés, sütés - főzés

 Felelős munkák: mosdó, öltöző, élő sarok.

- Szelektív hulladékgyűjtés, szerves hulladékok komposztálása

5.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célunk

Az óvodás korú gyermek kompetenciáinak fejlesztése, pozitív attitűdök erősítése. A teljes személyiség fejlesztése az egyéni képességek, készségek, adottságok érési ütem figyelembevételével, mely kiterjed a környezettudatos attitűdre, magatartásra, viselkedésre és értékrendre is.

Feladatunk

A gyermek cselekvő aktivizálása, motivált, inkluzív gyermekek nevelése, fenntarthatóságra nevelés

- Természetes megismerési folyamat, a közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása, szenzitív és élménypedagógiai módszerek alkalmazásával
- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Cselekvéses tanulás
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás

Az óvodapedagógus által kezdeményezett - szervezeti és időkeretekben megvalósuló - tevékenységi formák:

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Ezen tanulási formák a tevékenységrendszerünkben a témákhoz és szituációkhoz igazodva a legkülönbözőbb módon valósulnak meg. Óvodai nevelésünk összes területe összefonódik, mindegyik mindegyikkel kapcsolatban áll. Szétválasztani nem nagyon lehet, nem is érdemes, hanem tudatosan, tervszerűen kell dolgozni, a komplexitást szem előtt tartva.

Minden gyermekben fellelhetők a spontán tanulás belső hajtóerői: érdeklődés, tevékenységi vágy, kompetenciaszükséglet.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Óvodapedagógusaink tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek, spontán differenciált szituációk során a tanulást támogató környezet megteremtésével építenek a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulási folyamat irányításakor személyre szabott, pozitív, egyéni fejlesztő értékeléssel segítik a gyermek személyiségének kibontakozását. Munkájukban a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezelik. A különböző feladatok és problémahelyzetek biztosításával elősegítik az önálló problémamegoldó gondolkodás fejlődését. A választott módszerek-az innovatív pedagógiai módszerek, kooperatív technikák, és IKT eszközök gyakorlatban való alkalmazása- igazodnak a feladatokhoz, tanulási helyzetekhez. Az óvodáskorú gyermek játék, vagy játékos tevékenység közben tanul, sok tulajdonsága, mint felelősségtudat, megfelelő énkép, szociálisan elfogadható önérvényesítés, a játék folyamatában csiszolódik. 6-7 éves korra elérik a gyermekek azt a fejlettségi szintet, amely az iskolai élet megkezdéséhez szükséges. Óvodásból iskolássá válik, bekövetkezik a testi-lelki-szociális érettség, melyeknek megléte elengedhetetlen az iskolai élet megkezdéséhez. A rugalmas iskolakezdés, - mely egyrészt az életkort, másrészt a fejlettséget veszi alapul -, a gyermek érdekét szolgálja.

5.3.1. Az óvoda- iskola átmenet megsegítése

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése. Az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessége több fél pedagógiai munkáján múlik, mely már az óvodába fogadáskor

megkezdődik. Egységben látjuk a 3-7 éves kisgyermekkort, ezért az egyéni sajátosságukra alapozva megfelelő ütemű differenciált nevelést biztosítunk. Az iskolára való érettség, a tanulás képessége nem a gyermek akaratán múlik, hanem érési és fejlődési állapotából fakadó képesség, mely az idegrendszeri folyamatoknak van alávetve.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi, (első alakváltozás, megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás, teste arányosan fejlett, teherbíró, mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes …)
- lelki (nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre, a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.)
- és szociális érettség, (egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.)

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. Az óvodai nevelési területek szerinti kínálatban minden esetben az életkorhoz, képesség- és tudásszinthez igazodva kerül kiválasztásra az adott tudástartalom, akár hagyományos módszertani megoldásokkal, akár digitális tananyag, interaktív alkalmazás, applikáció vagy weboldal választékával élünk. Az iskolára való felkészítés fontos feladatunk, ezért 2025 szeptemberétől folyamatosan építjük be a digitális képességfejlesztést a programunkba, ezzel is segítve a gyermekek iskolába lépését.

Célunk:

- digitális eszközök használatának bevezetése a tanköteles korú gyermekek körében (digitális panel, Bee-Bot programozható padlórobot)
- Az IKT eszközök biztonságos használata, a gyermekek digitális kompetenciájának folyamatos alakítása
- Iskola előkészítő kiadványok és feladatlapok folyamatos használata a nevelési év során, melyeknek köszönhetően a gyerekek örömmel és játékként sajátítják el, illetve gyakorolják azokat a képességeket, amelyek az iskolai tanuláshoz, az olvasás-írás-számolás zavartalan megtanulásához elengedhetetlenül szükségesek.

6. Az óvodai nevelés tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

A pedagógiai folyamatokat úgy alakítjuk, hogy elősegítsék az óvodáskor végére elvárható eredmények teljesülését.

6.1 Külső világ tevékeny megismerése

Célunk

Holisztikus szemléletű környezetkultúra és környezettudatos, környezetre figyelő magatartás, természetbarát viselkedésformák megalapozása, amelyek meghatározzák a gyermekek és környezetük kapcsolatát a fenntartható fejlődés érdekében.

Az élővilág megszerettetése, védelme, a szülőföld, a lakóhely, az óvoda, a hozzájuk kapcsolódó személyek megismerése, hazai táj, helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, tárgyi kultúra értékeinek felfedeztetése, megóvása és megőrzése.

Gyermekeink legyenek képesek önálló gondolkodásra, problémákat fedezzenek fel és próbálják megoldani, tudjanak döntéseket hozni, kreatívan gondolkodni, ezeket a tevékenységeikben alkalmazni.

Ismerjék fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér-, sík- és mennyiségszemléletük

Feladatunk

- A gyermekekben olyan képességek fejlesztése, amelyek segítségével nemcsak eligazodnak a világban, hanem együtt is tudnak élni vele.
- Élménypedagógiai és cselekvéses tapasztalatszerzésen alapuló módszerek alkalmazása.
- Építünk a gyermekek meglévő egyéni élményeire, tapasztalataira, ismereteire, törekszünk arra, hogy minél több érzékelési csatornán keresztül támogassuk változatos tevékenységekkel, infokommunikációs eszközök használatával a meglévő egyéni élményeket, tapasztalatokat, ismereteket

  A gyerekek aktivitására és érdeklődésére támaszkodva minél több élményhez, tapasztalatszerzési lehetőséghez juttatva szereznek információt, ismeretet az őket körülvevő természeti-emberi-tárgyi környezetről, annak formai, mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyairól.
- Segítjük őket abban, hogy a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakuljon ki bennük a természethez, az emberi alkotásokhoz kapcsolódóan, figyelmüket mindezek védelmére, az értékek megőrzésére irányítjuk.
- Segítjük a gyerekeket mindazon képességek fejlesztésében, amelyek az önálló véleményalkotást teszik számunkra lehetővé, de fontos szerepe van a döntési képességük bizonyos szintre történő eljuttatásának a kortárs kapcsolatok és a környezet alakításában.
- Elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében a fenntarthatósági szemlélet formálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.
- Feladatunk megismertetni, felfedeztetni az összefüggéseket, megerősíteni a gyermek spontán felismerését, kiemelni, rávezetni őket a helyes megoldásra.

Tartalom

- A gyermekeket körülvevő természeti és társadalmi környezet megismerésének területei, témakörei:
  - Család, óvoda, lakóhely
  - Testrészek, egészségvédelem, betegségmegelőzés

- Emberek munkája, foglalkozása
- Időjárás, természeti változások, jellemzők (évszakok megfigyelése)
- Napszakok
- Növény- és állatvilág
- A környezeti elemek védelme, alakítása
- Föld, levegő, élővilág, víz, település és táj
- Népszokások, hagyományok
- Kísérletezések megfigyelések
- Közlekedés, közlekedési eszközök
- Anyagok tulajdonságai
- Szelektív hulladékkezelés, vásárlói szokások

- Halmazok
  - Megfigyelések, összehasonlítás, szétválogatás, tulajdonságok szerint, saját szempontok alapján.
  - Sorba rendezés, mennyiségi tulajdonságok felismert szabályosság szerint.
  - Számfogalom megalapozása, mérési, összemérési feladatokkal, mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- Relációk
  - Tájékozódó képesség fejlesztése térben és síkban.
  - Hosszúság, magasság, szélesség.
  - Területmérés, térfogatmérés, súlymérés.
  - Tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt, lateralitás.
- Geometria
  - Tapasztalatszerzés a geometria körében: építés, síkbeli alkotások, geometriai formák felismerése.
  - Testek, síkidomok.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, felismerik a napszakokat.
- Különbséget tesznek növények, és terméseik között, csoportosítanak azonos tulajdonság szerint, gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.

- Megkülönböztetik a jobbra, balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé stb.)
- Megszerzett matematikai tapasztalataikat és ismereteiket a gyakorlatban is alkalmazzák.
- Képességeiknek megfelelő problémamegoldó gondolkodással rendelkeznek.
- A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, szűkebb-tágabb környezetükről
- Ismerik környezetük növényeit, terméseit, jellegzetességeit.
- Ismereteik vannak a különböző természeti jelenségekről
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismernek közlekedési eszközöket
- Felfedeznek ok-okozati összefüggéseket, képesek következtetések levonására.
- A tárgyakat meg tudják számlálni, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín, alak és téri viszonyok szerint.
- Rendelkeznek a környezettudatos magatartáshoz szükséges képességekkel. Biztonsággal végzik a matematikai és logikai műveleteket.

6.2 Verselés, mesélés

Célunk

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás során a gyermekek és művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása, a mentális higiénéjének fejlesztése. Az óvodásaink műveltségének megalapozása, a művészetek esztétikájának felismertetése, esztétikai fogékonyságuk, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésük és fejlesztésük elősegítése. A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása. Az anyanyelvi játékokkal az óvodáskorú gyermekek - játékos formában - élményeket szerezve ismerjék meg anyanyelvünket, fejlődjön beszédészlelésük, beszédmegértésük és beszédprodukciójuk.

Feladatunk

- A gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének segítése a mese által, mely a gyermek feltárja a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Gyermeki kreativitás fejlesztése a bábozás és dramatizálás eszközeivel, amelyek mint az önkifejezés eszközei, az alkotó fantázia kibontakozására adnak lehetőséget.
- Az óvodáskorú gyermekek beszédfejlesztése, beszélő magatartásának kibontakoztatása, kommunikatív képességeinek megszilárdítása, metakommunikációs eszköztárának bővítése.
- A gyermek és az irodalom pozitív érzelmi kapcsolatának kialakítása, erősítése.
- Érzelmi élmények nyújtása játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókákkal, dúdolókkal, versekkel, rigmusokkal.

Tartalom

A kisgyermek- és óvodáskort az érzelmek dominanciája határozza meg, ez mutatkozik meg az irodalomhoz fűződő kapcsolatában is. A gyermekek már kisgyermekkorban fogékonyak az esztétikumra. Ezt főként a mozgással összekapcsolt ritmikus, zenei hatású versek, népi mondókák kedvelése igazolja.

Az óvodáskorú gyermekek gondolkodásának fejlődése szemléletes - cselekvő, majd szemléletes - képszerű, tehát élmény és tapasztalat együttesei révén 5-7 éves korában jut el oda, hogy a ritmus, a zeneiség, a versek játékossága mellett ráérezzen a versekből sugárzó érzelmekre, gondolatokra és hangulatokra is. Ebben a korban már a költői képek szépsége mély esztétikai élményt nyújthat.

A mese a gyermek képzeletének fejlődésében jelentős szerepet játszik.

A gyermek reproduktív fantáziája, empatikus képessége révén a mesehallgatás során életre kelnek a mesealakok, meseszituációk, az események.

A mese az egyetlen irodalmi műfaj, mely utal a gyermeknek, hogyan fedezze fel identitását, hogyan találja meg helyét az életben, ráadásul még arra is ráébreszti, hogy milyen tapasztalatokra van szüksége jelleme továbbfejlesztéséhez.

Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodásgyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben eloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az

ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusokkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Az irodalmi anyagok kiválasztásának szempontjai:

- legyenek változatosak, ízlésesek, értékesek,
- életkori sajátosságoknak megfelelő irodalmi anyagválasztás,
- gerincüket a klasszikus magyar népmesekincs alkossa,
- szerepeljenek magyar és külföldi műmesék, versek, klasszikus és kortárs alkotók művei is, valamint más népek, nemzetségek meséinek egyaránt helye van
- kapcsolódjanak az évszakokhoz, jeles napjainkhoz és a mindennapok tevékenységeihez, természeti jelenségekhez, a külső-belső környezethez.
- A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Mivel az óvodáskorú gyermek még nem tud olvasni, minden ismeretet beszéd segítségével sajátít el, így olyan helyzetbe kell hoznunk őt, hogy gondolkodás- és érzelemvilágát sikerrel mozgósíthassa a nyelvi feladatok megoldásában.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A **mese, a vers** világa legfontosabb eszköze nyelvünknek, megszerettetése mindnyájunk feladata.

A **bábozás** a befogadás, alkotás, újraalkotás legteljesebb összefonódását nyújtja, mely ugyanakkor esztétikai tevékenység is. Ha a gyerek mozgatja a bábot, ezt mintegy csodát éli át, ilyenkor egy személyben alkotó-varázsló és az életre keltett figura is. Elfojtásokat, vágyakat,

indulatokat lehet rajta keresztül kiélni, erősnek, hatalmasnak, csodálatosnak, hősnek lehet lenni, büntetni és jutalmazni lehet és mindezt úgy, hogy a valóságban nincsenek következményei. A negatív indulatok levezetődnek, feloldás, megtisztulás jön létre.

Eközben fejlődik a gyermek szem-kéz koordinációja, finommotorikája, testrészeinek ismerete, saját testéhez viszonyítja a báb mozgását, fejlődik észlelése (látási, hallási, mozgásos), valamint térpercepciója.

Ezen tevékenységek közben használja az általa ismert verbális kifejezéseket is. Az óvodai bábjáték igen gyakran átvált élő szereplőkkel játszott játékká - dramatizációvá.

A **játék-dramatizációban** a mese tartalma művészi módon alkotódik újjá.

A gyermekek szerepjátszása összefügg a mesehősök magatartásával.

A dramatizációs készségek, a szerepbe való beleélés, a szerep sajátosságainak és érzelmi lényegének megértése, mindez az óvodai nevelés folyamatában formálódik ki, ám nagymértékben függ a gyermek egyéni sajátosságaitól és veleszületett képességeitől. A **dramatikus játékok** során tapasztalatokat gyűjtenek saját belső világukról, önmagukról, társas kapcsolatokban elfoglalt helyükről, szimulált helyzetekben kipróbálhatják magukat. Játékos formában fejlődik érzelmi intelligenciájuk.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen ismételgetik a verseket, ritmusokat, mondókákat, dúdolókat
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak, dramatikus játékokba bátran bekapcsolódnak
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset, 5-6 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni és azt mozgással és/vagy ábrázolással megjeleníteni.
- Megfelelő beszédértéssel, beszédprodukcióval rendelkeznek, kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz jól illeszkedő beszédük.

6.3 Ének, zene, népi játék, tánc

Célunk

A zenei érdeklődés felkeltése, a zene megszerettetése, a népdalok, népi játékok, kortárs művészeti alkotások befogadására való képességek megalapozása, zenei anyanyelvünk ápolása.

Az óvodás gyermek alkalmassá tétele - fejlettségének megfelelő szinten - a zenei esztétikum érzékelésére.

Feladatunk

- A különböző zenei készségek, képességek (hallás, ritmus, mozgás) fejlesztése, valamint e készségek és képességek fejlesztésének összehangolása más készségek, részképességek, pszichikus és gondolkodási funkciók fejlesztésével, valamint a szocializációs folyamattal.

Tartalom

Az éneklés, a zene a gyerek esztétikai értékein belül sajátos helyzetű.

Az élményt nyújtó közös éneklés, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, énekes játékok, a körjátékok vagy a mondókázás a művészeti nevelés szempontjából is kitüntetett helyett kap. A zenei befogadás természetes módon történik: a sokszor hallott dallamot a gyerek utánozza, emlékezetében elraktározza, később visszaidézi és új formában adja elő. A zenei készségek más képességekre is hatással vannak, ha a gyerekek zenei készségét fejlesztjük, az hatással lesz a gyerekek tevékenységére, viselkedésére, aktivitására, alkotó gondolkodására,

fogékonyságára. A gyerek a zene hatására érzelmileg kiegyensúlyozottabbá válik. A többször előadott dalos játék pozitív érzelmi hatású, feloldja a belső feszültséget.

Zenei nevelésünk hatására a gyerekek értelmi képességei is fejlődnek: nő a figyelem időtartama, fejlődik a gyerek emlékezete, képzelete, ugyanakkor a gondolkodási műveletek gyakorlására is lehetőségük nyílik.

A felszabadult éneklés, zenei tevékenység segíti a gyermeket beszédfejlődésében (beszédlégzés, ritmus), anyanyelvi kultúrájának alakulásában.

A zenének kiemelt jelentősége van a mozgáskultúra fejlesztésében.

A különböző népi táncok, népi gyermekjátékok arra adnak lehetőséget, hogy a gyermekek mozgását összerendezettebbé, koordináltabbá tegyék.

A népi gyermek hangszerek készítése során ízelítőt kapnak a hagyományokról, inspirációt a zenei alkotó tevékenységhez.

Tapasztalatokat szereznek a környezetük hangjairól (természeti és ember alkotta tárgyi világ).

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Csoportjaink népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag kiválasztásakor törekszünk, hogy tiszta forrásból merítsünk, ezáltal értékeket képviseljünk. A zenei tartalom kiválasztásakor figyelünk arra, hogy a népi dalos játékok mellett igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások is helyet kapjanak, figyelembe véve a változatosságot (éneklés, élőzene, komolyzene, kortárs zene, gyermekdalok, műdalok).

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzet nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

A képességfejlesztés feladatait a következő felbontás alapján tervezzük:

- Ritmusérzék fejlesztés:
  - Metrumérzék fejlesztése
  - Ütemérzék fejlesztése
  - Ritmusérzék fejlesztése
  - Tempóérzék fejlesztése

- Hallásfejlesztés:
- Hangmagasság iránti érzék fejlesztése
- Tonális érzék fejlesztése
- Dinamikai érzék fejlesztése (hangerő iránti érzék fejlesztése)
- Hangszínérzék fejlesztése

- Összetett zenei képességek fejlesztése:
  - Zenei emlékezet fejlesztése
  - Belső hallás fejlesztése
  - Zenei formaérzék fejlesztése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen játszanak énekes játékokat egyedül is.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom-párokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögzíteni.
- Ismernek 8-10 dalos játékot és 3-4 mondókát.
- Együtt játszás közben segítséggel képesek az esztétikus mozgás megvalósítására.

6.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célunk

A gyermekek élmény- és fantáziavilágának szabad képi önkifejezése.
A gyermekek tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük, képi gondolkodásuk, képi plasztikai kifejező képességük, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességük alakítása. Váljanak képessé környezetük esztétikai alakítására. Ismerkedjenek meg a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel.

Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Feladatunk

- Olyan képességek fejlesztése, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket a látható világ érzékeltetésére, felfogására, az információk közötti szelektálásra.
- A láskultúra fejlesztése a közvetlen környezet, a folyamatosan változó természet, a műalkotások által (IKT-eszközök alkalmazása)
- Olyan környezetet biztosítása óvodásaink számára, mely funkciójával, anyagával, formájával és színvilágával megfelel a korszerű környezetesztétikai követelményeknek, lehetővé teszi a szemlélődés és tevékenység útján való felfedezést.
- Az óvodapedagógus törekszik a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Csoportszobáink berendezésekor arra törekszünk, hogy a tevékenységekhez szükséges eszközök, anyagok elérhetőek, minden gyermek számára hozzáférhetőek, felhasználhatóak legyenek.
- Környezettudatos szemléletet alakítva takarékos anyaghasználatra szoktatjuk a gyerekeket, biztatva őket az újrahasznosításra.
- Előtérbe helyezzük a természetesanyagok, termések elhasználását. Feladatunk az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Tartalom

Az óvodáskorú gyermekek alkotó-alakító tevékenysége, a nyomhagyás, a rajzeszközökkel való ismerkedés, a vizuális közlő nyelv kialakítása, a belső képek kivetítése, kreatív önkifejezése adja a vizuális kommunikációs képességek fejlesztését.

Bármely eszköz, anyag felhasználható e tevékenységben (ujjal, lábbal, festés, különböző halmazállapotú anyagok megtapasztalása, természet kincseinek használata) akár vízszintes, akár függőleges felületen.

Ha a gyermekek mindennapi életében, játékában az ábrázoló tevékenységek, technikák minél több lehetősége épül be, s ezek gyakorlására, pontosítására elegendő ideje van, előbb-utóbb elér arra a technikai szintre, amikor művei kifejezővé válnak, tükrözik a világról szerzett ismereteit, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásait.

Óvodánkban a legkülönbözőbb technikák elsajátítására törekszünk, mint:

- rajzolás,
- mintázás,
- festés,
- képalakítás,
- karcolás,
- batikolás,
- szövés, fonás,
- hajtogatás, origami,
- lenyomat készítés,
- varrás,
- festés,
- ragasztás,
- játékok és bábok készítése, különféle alapanyagokból (pl.: természetes anyagok, természeti kincsek, újrahasznosítható anyagok),
- agyagozás, gyurmázás,
- barkácsolás.

Feltétlenül hagynunk kell, hogy a gyermek saját szintjén, saját elgondolása szerint, saját élményeit alkossa újra, beszélgetve, egymásnak segítve.

Csak ilyen „műhelyhangulatú" légkörben bontakozhat ki az alkotói magatartás, képiplasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendező készség. A gyerekek finommotorikája folyamatosan fejlődik, miközben a legkülönbözőbb technikákhoz szükséges eszközök helyes és biztonságos használatát és fogását megtanulják.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek megtanulják az eszközök fogását, használatát, gondozását.
- A gyermekek többféle technikát ismernek, alkalmaznak.
- Finommotorikus fejlettségük lehetővé teszi a megfelelő nyomatékú és fogású eszközfogást
- Képalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Emberábrázolásuk részletes.

- Téralakításban, építésben közösen vesznek részt.
- A rendelkezésre álló anyagokkal takarékosan bánnak.
- Igényesek környezetük tisztaságára és esztétikájára
- Elkészült munkáikat értéknek tekintik.

6.5 Mozgás

Célunk

Mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése, mozgás megszerettetése, a harmonikus, összerendezett nagy- és finommozgások kialakítása, mozgáskészségek fejlesztése, mozgástapasztalatok bővítése.

A gyermekek természetes mozgásának, testi képességeinek, fizikai erőnlétének, mozgáskultúrájának fejlesztése.

Az egészség megőrzését, a személyiség sokoldalú fejlesztését a szervezet rendszeres edzésével, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenykedtetéssel, a fizikai aktivitáson keresztül valamennyi gyermek számára egyéni szükségleteinek és képességeinek figyelembevételével biztosítjuk.

Feladatunk

- A szabad játék során végzett mozgásos tevékenységekhez a feltételek biztosítása és kiegészítése irányított céltudatos, tervszerű mozgásos tevékenységekkel.
- Az aktív szabad játék mellett hangsúlyt fektetni az irányított mozgásos tevékenységekre, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
- Az egészségfejlesztő testmozgás biztosítása az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára.
- Állóképesség fejlesztése.
- A fundamentális (helyváltoztató, helyzetváltoztató, finommotoros) mozgáskészségek differenciált fejlesztése.
- A testrészek ismerete, személyi zónák alakítása, testrészek funkciója.
- A mozgáspercepció fejlesztése.

- A kondíció, az izomrendszer és a testi erő fejlesztése, a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.

Tartalom

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiség fejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:
a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
c) szervezett mozgásos tevékenység.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelem szabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

A mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, mely kedvezően hat a jövőbeni kognitív fejlődésre. A mozgások végrehajtásához a motoros képességek feltételként foghatók fel, melyeknek vannak veleszületett és tanult összetevői is.

Az erő minden mozgás alapfeltétele.

Megkülönböztetünk gyorsasági, alap- és állóképességi erőt. Óvodáskorban nagyon gyorsan fejlődik, ha fokozatosan, óvatosan emeljük az ellenállást. Kiválóan alkalmasak erőfejlesztésre a különböző kézi szerekkel végzett gimnasztikai gyakorlatok, páros gyakorlatok, küzdőjátékok, ugrások, hajítások stb.

Az állóképesség a szervezetnek az elfáradással, hosszan tartó terheléssel szembeni ellenálló képessége. A pszichés képességek közül az akaraterő, a tartós érzelem is hozzájárul az állóképesség fejlesztéséhez.

Az óvodás gyermeknél főként a lassú, illetve közepes iramú futás (saját iramú), tartós futással kapcsolatos alap-állóképesség fejlesztését tartjuk fontosnak.

A kondicionális képességei közül az alap-állóképesség a legmagasabb szintű. Ezért ennek fejlesztése során - az életkort figyelembe véve - bátran választhatjuk meg a futás távját, illetve idejét.

Fejlesztésre legalkalmasabbak a ciklikus szerkezetű mozgások: járás, lassú vagy közepes tempójú futás, s ugrókötéllel végzett szökdelések.

A gyorsaság lehetővé teszi, hogy különböző cselekvéseket célszerűen, a lehető legrövidebb idő alatt végezzük el.

Fejlesztése alapos bemelegítés után, pihent állapotban lehetséges.

Csak olyan mozgások alkalmasak a gyorsaság fejlesztésére, amelyben a gyermek legalább a jártasság szintjére jutott.

Legalkalmasabb az állórajtból történő gyors futás, futóversenyek.

A koordinációs képességek olyan sajátos feltételrendszert alkotnak, melyek segítségével a mozgásszabályozás megvalósul, a végrehajtás minőségében, a gyors helyzetfelismerésben, a gazdaságos, szép mozgásban és a mozgástanulás eredményében jutnak kifejezésre. Az egyensúlyozás (egyensúlyérzék) nem csupán adottság, gyakorlással fejleszthető. A mozgásanyag bármelyik gyakorlatának végrehajtása több-kevesebb egyensúlyozást igényel (oldaliság, szem-láb koordináció, tárgyhoz viszonyított testhelyzet, finommotorika). A téri tájékozódó-képesség, térérzékelés jól fejleszthető járásokkal, futásokkal, távolság- illetve irányváltoztatásokkal.

A ritmusképesség, illetve a tempó- és ritmusérzék nélkülözhetetlen feltételei a mozgás eredményes végrehajtásának.

A játékot az óvodai testmozgás legértékesebb részeként tartjuk számon.

A gyermek számára kiapadhatatlan örömforrás.

Folyamatosan nagy gondot fordítunk a gyermekek egészségének megőrzésére, a különböző tartáshibák és a lábstatikai rendellenességek megelőzésére, javítására.

Az óvodai mozgásos tevékenységekbe és a mindennapi frissítő testmozgásba gyakran építünk be tartás - és lábboltozatjavító gyakorlatokat.

Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegőn történő tartózkodásra.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezheti a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A fejlődés várható eredményei

- A gyermekek szeretnek mozogni, mozgásos játékban részt venni.
- Mozgásuk koordináltabbá válik, növekszik állóképességük.
- Megfelelő technikával, különböző szerekkel végzik a feladatokat.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a kooperatív játékokban, feladattudatuk egyéni sajátosságnak megfelelő
- Biztonsággal végzi az fundamentális mozgásokat

7. Óvodai életünk szervezeti kerete

7.1 Csoportszerkezet

Óvodánkban a szülői igényeket, óvodai lehetőségeinket figyelembe véve és az előzetes tapasztalataink alapján szervezzük a csoportokat. Homogén, tiszta csoportokban dolgozunk. Kiscsoport maximum 25 fő, középső csoport maximum 25 fő, nagycsoport maximum 25 fő, visszamaradt nagycsoport maximum 15 fő.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

7.2 Napirend

A csoportok napirendje a tömegesség, siettetés elkerülése végett és a gyerekek életkori sajátosságait figyelembevételével eltolással valósul meg. A kisebbek hamarabb érkeznek az udvarról be, hiszen hosszabb öltözködési idő jellemzi őket. A nagyobbaknak egyre kevesebb a pihenési idejük, ezért többet tartózkodnak az udvaron és később készülnek pihenni, de az alapvető napirend minden csoportra jellemző. Az időrenden belül kis csoporttól - nagycsoportig kb. tíz perces eltolással valósul meg a napirend. A napirendünk rugalmas, egyeztetés után a változás jogát fenntartjuk bármelyik csoportnál.

Napirendünk kialakításakor elsődleges szempont, hogy a különböző tevékenységeket úgy szervezzük, hogy az egész napot átszője a játék, a játékosság, a differenciált tevékenységek

között átjárhatóság, a választás lehetősége, a folyamatosság. Jellemzője a rugalmasság, amely igazodik a gyermek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez, és amely - kiegyensúlyozott légkörben - lehetőséget teremt a gyermekek elmélyült, belső motivált tapasztalatszerzésére, aktív és pihentető tevékenységére.

A napirend érzelmi biztonságot, támpontot és állandóságot ad, kiszámíthatóságot jelent a gyermek számára.

Mindamellett annak megfelelően változtatható, ahogyan az évszakok változnak, vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokolttá teszi. A hűvösebb, esős idő beköszöntésével is szükségesnek tartjuk a szabad levegőn való mindennapi tartózkodást.

Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg a teljes óvodaiéletet magában foglaló tevékenységek keretében megszervezve az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekébenaz óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezve – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni. A gyermek fejlődédének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztőpedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Összevont ügyelet Szabad játék Fejlesztő foglalkozások külső szakemberekkel	7.00 – 8.00 8.00 – 9.30 8.00 – 11.00	
Reggeli Tisztálkodás Tevékenység Tízórai Tisztálkodás Öltözködés Udvari idő/Mozgás/Só szoba Ebéd Tisztálkodás Pihenés Öltözködés Uzsonna Tisztálkodás Szabad játék/Udvari idő/Mozgás/Só szoba Öltözködés	8.00 – 9.00 9.30 – 10.30 10.30 – 11.00 11.00 – 12.00 11.30 – 12.30 12.00 – 15.00 14.30 – 15.30 15.30 – 17.00	

7.3 Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő. A szokásrendszer segítségével lehetőséget nyújt óvodásaink napi életének megszervezéséhez. Összeállításánál figyelembe vesszük, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatásra. A rugalmasság, a helyzetekhez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend gyermekeink életének észrevétlen szabályozója legyen. A tevékenységbe ágyazott tanulás az óvodapedagógus döntése alapján kötött vagy kötetlen formában valósul meg.

A mozgás napját a pedagógusok egymás között egyeztetik az év elején, hogy a mozgáshoz szükséges eszközök teljes tárháza egy adott csoport rendelkezésére álljon egész nap. A többi nap tevékenységi formáit a csoporton belül dolgozó pedagógusok rendszerezik év elején.

7.4 Tárgyi feltételek

A Pedagógiai Programunkban foglaltakhoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik az intézmény. Év elején minden csoportba érkező felnőtt leltárt végez, mi áll rendelkezésére és mire van szüksége. Az év eleji csoportrendezés bútorrendezéssel kezdődik a karbantartó segítségével és a raktárban lévő különböző méretű, elrendezésű bútorok cseréjével. Természetesen, ahogy alakul a nevelési év és a gyerekek játékszíntér igénye, úgy alakítjuk folyamatosan a csoport belső színterét. Szintén év elején van lehetőség játékvásárlásra, amelyen a csoport egyik pedagógusa vesz részt, így minden pedagógiai tapasztalatát, ismeretét igénybe véve választhat az adott életkornak megfelelő gyakorló, konstruáló, fantázia, szerep, mozgásos, fejlesztő játékokat. A fenntartó minden hónap utolsó hetében várja a csoportok írószerlistáját, kinek, mire van szüksége a következő hónapra tervezett projektjeihez, témaheteihez. Ez lehetőséget biztosít számunkra a túlhalmozás elkerülésére és a fenntarthatóság példaként mutatására. Az udvari és só szobai homokozó játékok elhasználódás, törés esetén folyamatosan cserélve vannak. Az óvoda épület, udvar, berendezése kialakítása szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra

motiválóak, kialakításukban a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Mozgásos játékeszközeink egy helyen az alsó szinti tárolóban találhatóak (kisebb-nagyobb labdák, tüsi labdák, hulahopp karikák, bóják, babzsákok, nagy matrac, érzékelő korongok, stb.). Az udvari mozgás eszközeink rengeteg mozgásforma gyakorlására, ismétlésére biztosít lehetőséget.

Az öltözők lehetőséget adnak a gyerekek saját ruháik, tárgyaik, eszközeik tárolására saját fakkjaikban. Minden gyermeknek saját, jellel ellátott ágya, fogmosópohara van, amit bizonyos időközönként fertőtlenítünk és jellel ellátott napi pohara van, amit mindennap mosogatunk. Ágyneműjüket hetente lehúzzuk, mossuk.
Előzetes egyeztetés és a fenntartó engedélyét követően szívesen fogadunk a családoktól játékokat, könyveket, bútorokat.

A gyermek és felnőtt mosdók egyaránt folyamatosan el vannak látva a szükséges, minőségi, bőrbarát eszközökkel. Tálalókonyháink alkalmasak az érkező ételek porciózására, rövid távú tárolására és az edények mosogatására, öblítésére, szárítására.

Irodahelységeink a fenntartó, az igazgató émunkájához szükséges eszközökkel, tárgyakkal felszerelt. Az alkalmazottak számára két asztali számítógép, egy laptop, nyomtató és laminálógép nyújt segítséget a tevékenységekre való felkészülésben. Minden csoportban található hangszóró, amely a napi jó hangulatról gondoskodik a WIFI elérhetőség segítségével. Projektor is a rendelkezésünkre áll, ahogy a fenti és lenti teremben lévő okostábla is.

Ezek ismeretében az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, és természetesen lehetőséget ad a szülők fogadására.

7.5. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A legfontosabb az alkalmazotti közösség rendszerezett, folyamatos és szakaszos együttműködés, a hatékonyság, a minőség és a beválás érdekében. Ebben a folyamatban kiemelkedő az önkontroll, kontroll működése. Az alkalmazotti közösség túlnyomó részére jellemző a nyitottság a megújulásra való képesség.

Személyi feltételeinket illetően az optimális felállás:

Fenntartó	1
Igazgató	1
Igazgató-helyettes	1
Óvodapedagógus	8
Pedagógiai asszisztens	1
Dajka	4
Karbantartó/autóbuszvezető	1
Konyhai segítő	1

7.6. Óvodai nevelésünk dokumentumai

Óvodánkban a nevelési feladatok tervezését, az óvodai nevelés tevékenységformáinak tartalmi elemeit, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését az alábbi dokumentumokban vezetjük:

- Óvodai csoportnapló
- Éves ütemterv
- Felvételi és mulasztási napló
- A gyermekek fejlődési naplója

<u>Óvodai csoportnapló, éves tematikus terv -tervezés</u>

Célunk

A nevelési terv, a tevékenységi formák tartalmi elemeivel tudatos tervezés, mely épít a gyermek életkori sajátosságaira, előzetes ismereteire, szükségleteire. Mindemellett egyéni sajátosságokat figyelembe vevő, differenciált, játék- és tevékenységközpontú szemléletet tükröz, valamint élményszerű események sorozatát rögzíti.

Feladatunk

- Egyéni szükségletekre épülő differenciált tervezés.
- A gyermekek előzetes ismereteinek, tapasztalatainak, érdeklődési területeinek megismerésére épülő tematikus terv készítése.
- Felfedező, alkotói tevékenység, önmegvalósítás támogatása.
- Gyermekhez, csoporthoz, tevékenységhez, aktuális tanulási helyzethez, célokhoz és feladatokhoz igazodó, rugalmasan változtatható módszerek alkalmazása.
- A gyermek megismerési vágyának fenntartása, feltételek biztosítása az egyre magasabb rendű tanulási motiváció eléréséhez.

A gyermekek megfigyeléséből, méréséből levont következtetések megjelenítése a tervezés során:

- Egyéni differenciált fejlesztés.
- Az egyéni képességfejlesztés mutatói és fejlesztési tervek, - csoportprofil - csoportra vonatkozó tervezés.

- A pedagógiai folyamatok elemzése, nyomon követése, a tapasztalatok értékelése, önértékelés reflexió formájában, fejlesztés meghatározása.
- Az éves tervben szereplő tematikus tervek rugalmas változtatása indokolt esetben.

Mérési dokumentumok

Célunk

A gyermek személyiségének teljes feltérképezése, a kompetenciák, részképességek saját magához viszonyított fejlődésének nyomon követése, rögzítése, a differenciált fejlesztés meghatározása.

Feladatok

- a gyermek óvodába lépése előtt anamnézis készítése
- a gyermekek folyamatos megfigyelése természetes tevékenységei közben, beszélgetések alkalmával, gyermeki produktumok elemzésével
- a gyermek mérése az eljárási rendben szereplő gyakorisággal, a mérő eszközök jegyzékében megfogalmazott területeken
- a kiértékelt eredmények tükrében a feltárt gyengeségekre és erősségekre épülő fejlesztési terv készítése
- a teljes csoport mérését követően kirajzolódnak azok a területek, amelyek valamennyi gyermekre vonatkoznak, jelenjenek meg a nevelési és tanulási tervben fejlesztési feladatokként
- nyomon követő mérések során a fejlődés, a változások rögzítése, újabb területek

  megjelölése, szükség esetén szakember bevonása
- kimeneti mérés alkalmával az iskolaérettség megállapítása
- a szülők tájékoztatása a gyermek mérési eredményéről, fejlődéséről évente kétszer

Eljárási rend

A gyermek mérése	Ideje
Anamnézis	A gyermek óvodába lépése előtt
Befogadás tapasztalatai	November végén
Bemeneti mérés	November végén
Nyomon követő mérések	Évente 2 alkalommal (november és április)
Folyamatos megfigyelés	Rögzítése esetenként, minimum 2 alkalommal
A részképességek fejlettségi szintjének mérése	A Nevelési Tanácsadó szakembere által, tanköteles korban Logopédiai vizsgálat
Kimeneti mérés	Április végén

A mérés területei

1. Mozgásos kompetenciák

- nagymozgások
- finommotorika-dominancia

2. Szociális-személyes kompetenciák

- társas kapcsolatok, közösségi szokások, együttműködés
- érzelmek, motivációk, beállítódás, akarati tényezők

3. Kognitív kompetenciák

- gondolkodási műveletek
- pszichikus funkciók és érzékszervi szféra működése
- anyanyelvi, verbális képességek

<u>Mérés módszerei</u>

- megfigyelés
- beszélgetés
- gyermeki munkák elemzése (kezdeményezett és spontán alkotások)
- cselekedtetés

A mérés eredményének rögzítése

- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentumában
- összesítő táblázatban a csoport valamennyi gyermeke
- összesítő táblázatban óvodai szinten

Az egyéni képességfejlődés mutatói és fejlesztési tervek című dokumentum tartalma:

- anamnézis
- az óvoda kezdés, a befogadás tapasztalatai
- fejlesztési terv erős és gyenge területekre
- fejlettség mérő lapok
- gyermek rajzok
- egyéb észrevételek, megfigyelések
- feljegyzések más szakemberektől
- fogadóóra jegyzőkönyvek

8. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Óvodánk nem integráló intézmény így sajátos nevelési igényű gyermekeket nem fogadunk.

Ugyanakkor kiemelten tehetséges gyerekekre számítunk pedagógiai éltünk során. Fejlesztő munkánk egyik kritikus pontja, hogy milyen életkorban kezdjük el a speciális tehetségfejlesztést. Az óvodáskor „alapozó" korszaknak tekinthető, elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítanunk a gyermekek számára azzal, hogy „törődünk" velük és persze engedjük őket játszani.

Célunk

A tehetséges felismerése, gondozása, fejlesztése, megfelelő irányba terelése.

Feladatunk

- támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a tehetségígéretek minél korábban felfedezhetők és kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése biztosított;
- a gyerekek tehetségével összefüggő területek erősítése;
- kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör biztosítása;
- feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása;
- különböző eszközök, hely és idő biztosítása az alkotásra, tevékenykedésre, mozgásra.

9. Szociális, etnikai hátrányok enyhítését segítő, esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységek

Gyermekeink nevelésében az elvek azonosak, mert számunkra minden gyerek más és más, egyedi és egészleges személyiség. A nevelés folyamatában nem fontos a származás, a szociális háttér, viszont a megismerés és megértés folyamatában fontos szempont. Különböznek, de ugyanakkor azonosak, hiszen gyermekek.

Célunk

A programban megfogalmazott célok mellett az egyéni identitás, a befogadó közösségbe, társadalomba való beilleszkedés segítő a különböző képességek és készségek kialakítása, a különbségek enyhítésével, az esélyegyenlőség segítése. Közösséggé válás a különbözőségek ellenére.

Feladat

- a gyermekek fejlettségének megfelelő, reális autonómiára alkalmat adó környezet megszervezése;
- a gyermekek megismerése, általánosításoktól mentes megfigyelése, egyénre szabott stratégiák kidolgozása;
- kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör biztosítása;
- sajátos tudásuk, érdeklődésük felhasználása különböző helyzetekben;
- kulturális azonosságok felfedezése;
- sajátos kultúrájukból vett mesék, versek, dalok;
- magyar nyelvű szókincs bővítése, gyermekekkel közös kifejezések megtalálása;
- sok és változatos eszköz a beszédértés fejlődése érdekében;
- szülők tájékoztatása kötelességeikről, jogaikról.

10. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az óvodában – a családi nevelést kiegészítve – óvjuk, védjük, neveljük, szocializáljuk a gyermekeket, figyelembe véve az eltérő fejlődési ütemüket.

Célunk

Elsődlegesen a prevenció, az esetleges probléma maximális körül járása, mielőtt segítséget kérünk, a magunk szintjén biztosítjuk a segítséget.

Feladatunk

- családok megismerése, tájékoztatásuk a jogaikról, kötelezettségeikről;
- segítségnyújtó szervek ismerete a környéken, igény esetén javaslattétel;
- személy szerinti segítség a megfelelő nevelési támogatás;
- gyermekvédelmi felelős biztosítása az intézményben, aki tájékozott a dokumentumokkal segítő szervekkel kapcsolatban,
- elbírált kérelmek nyilvántartása,
- igény szerint fogadóóra a pedagógusokkal, igazgatóval, jegyzőkönyv készítése az óráról,
- bármilyen veszélyeztetettségi tényező esetén jelzés az óvoda gyermekvédelmi felelősének, igazgatójának,
- tájékozódás a veszélyeztetettség megszűnésének lehetőségeiről.

11.Egészségnevelési elvek

Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. Az egészségfejlesztés megvalósításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógiai munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége úgy, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. Az egészségnevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulhatnak meg. Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, az

egészségmegőrzés szokásainak alakítása. Az egészségfejlesztés felvilágosítással, a munkaés balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.
Egészséggel kapcsolatos programokon, kirándulásokon, interaktív előadásokon, kiállításokon részvétel.

Célunk

A nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testilelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszer-szerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségnevelés célja

A gyermekek teljes körű testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, egészségfejlesztő tevékenységekben részesüljön. A gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mindennapos testmozgás
- a lelki egészség fejlesztése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a személyi higiéné kialakításának fejlesztése, a testápolás, az egészséges étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

- programok, kiállítások, előadások, kirándulások szervezése a témában

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése,
- a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a fizikai és lelki bántalmazás, erőszak megelőzése
- gondatlan veszélyeztetés megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- a gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

12.Környezeti nevelési elvek

Célunk

A mai rohanó világban szükséges egy kicsit lelassítanunk és körbe néznünk, tudatosítani mi is vesz minket körbe és az milyen állapotban van. Nekünk, pedagógusoknak kell a gyermekeknek, a jövő generációjának a figyelmét felhívni hol vagyunk most és hová tartunk a környezetvédelemben, fenntarthatóságban. Ezeknek a csíráját óvodáskorban úgy tudjuk elültetni, hogy évek múltán a villany lekapcsolás, az ültetés, esővízgyűjtés, újrahasznosítás természetes legyen számukra és az újrahasznosított, hazai termékek vásárlása legyen az elsődleges fogyasztói szempont számukra. Az környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulhatnak meg. A környezeti nevelés felvilágosítással, a munka-és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.
Egészséggel kapcsolatos programokon, kirándulásokon, interaktív előadásokon, kiállításokon részvétel. Környezettel kapcsolatos jeles napok, ünnepek kiemelése a hétköznapokból.

A környezeti nevelés célja

A fenntartható jövő csak rajtunk múlik. Az újrahasznosítás szelektív hulladékgyűjtés ne divat, új hullám, kötelesség legyen, hanem olyan természetesség, mint az óvodába, majd iskolába végül munkába járás. A fogyasztói társadalom túlfogyasztása kiküszöbölhető, sokkal többre vagyunk képesek mi magunk, mint gondolnánk és ez rengeteg sikerélményt hordoz magában, ami boldog embereket eredményez. Játékos keretek között mutathatjuk meg, hogyan lesz saját zöldségünk, gyümölcsünk, hogyan készítsünk saját szappant, rontott papírból újra papírt, hulladék fából madáretetőt stb..

Feladatunk

- példamutatás a takarékoskodásban, szelektív hulladékgyűjtésben a mindennapjaink részeként, már-már észrevétlenül, természetesen
- gyerekek bevonása munka jellegű tevékenységekként a növények gondozásába, figyelemmel kísérve miből mi lesz
- gyalog, biciklivel elérhető lehetőségek megmutatása, miért fontos a kevesebb autó használat
- játékos tevékenységi keretek között újrahasznosítás hulladékból
- minél több idő töltése a szabadban, a természet adta szépségek megfigyeltetése, az óvás, védés érzésének kialakítása a gyermekekben
- állatokkal ismerkedés a bogaraktól a farmon élő állatokig, fontosságuk, hasznuk az élet körforgásában
- programok, kiállítások, előadások, kirándulások szervezése a témában

Környezeti nevelés területei

- fenntarthatóságra nevelés pl.: esővízgyűjtés, komposztálás
- energiatakarékosság pl.: villany minimális használata, kevesebb energiaigényű játék használata, stb.
- környezetvédelem pl.: szemétszedés (megfelelő védőintézkedésekkel), növényápolás
- természetvédelem pl.: kijelölt turista útvonalakon séta az erdőben, növényekben csak gyönyörködés
- állatvédelem pl.: ivóvíz kihelyezés télen és nyáron is, madáretető készítés és kihelyezés

- felelős állattartás pl.: állatotthonba, menhelyre látogatás
- újrahasznosítás pl.: rontott papírból papír, műanyag palack/doboz többszöri felhasználása tárolásra

13. Család és óvoda együttműködése

Az óvoda legfontosabb, legszorosabb kapcsolata a családdal kell, hogy legyen. Mivel az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért a családdal való együttműködés a gyermekek fejlődésének elengedhetetlen feltétele. Intézményünkben partnerközpontú együttműködésre törekszünk a szülőkkel, amely csak akkor valósulhat meg, ha pontosan ismerjük partnereink (a szülők) igényeit, illetve azt, hogy milyen véleménnyel vannak intézményünkről, az itt folyó pedagógiai munkáról.
Az évente végzett kérdőíves felmérés segít bennünket abban, hogy a szülők elégedettségéről, intézményünkről alkotott véleményéről visszacsatolást kapjunk. Az elemzést követően kerül sor az esetleges korrekcióra, változtatásra. Olyan együttműködésre törekszünk, melynek a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás az alapja.

A családdal való kapcsolattartásban, együttműködésben összekötőkapocs a Szülői Szervezet, mint koordináló, illetve segítő fórum.

Óvodánk és a család kapcsolatának alapelvei

- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Kölcsönös tisztelet és bizalom kialakítása óvoda és család között.
- Segítségnyújtás a szülők számára, az óvoda dolgozói éreztessék az empátiát, a segítő szándékot.
- A kapcsolat épüljön a tapintatra és mélyüljön el a közös tevékenységek során.
- Az óvodában és a családokban folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése.
- A környezettudatos, környezetbarát értékrend közvetítése

Az együttműködés formái

Annak érdekében, hogy a szülő az óvodában folyó nevelőmunkában közreműködhessen, illetve, hogy mi óvodapedagógusok segítséget nyújthassunk a szülőnek gyermekük helyes neveléséhez, az alábbiakban határoztuk meg az együttműködés lehetséges formáit:

- Rugalmas beszoktatás
- Szülői értekezletek
- Kérdőívek
- A szülők tájékoztatása gyermekük aktuális fejlettségi szintjéről fogadóórák (előre egyeztetett időpontokban) alkalmával
- Fogadóóra a szülők kérésére
- Szükség szerint napi kapcsolattartás
- Közös rendezvények, ünnepek, játszóházak stb.
- Szülői Szervezet működése

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Intézményünk szakszerű és törvényes működését biztosító alapdokumentumairól, óvodánk által szervezett programokról, rendezvényekről, azok időpontjáról óvodánk honlapján, a csoportok faliújságjain és az óvodatitkárnál tájékozódhatnak a szülők.

14. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda és fenntartó együttműködése

Intézményünk fenntartója PK-Kindergarten Nonprofit Kft.

A kapcsolattartás alapelvei

- a gazdasági függésen kívül kölcsönösen ismerjük egymás feladatait
- együttműködés az óvoda zavartalan működés érdekében

Gyermekétkeztetési szolgáltató

Az aktuális előírásoknak, igényeknek megfelelő szolgáltató felkeresése, szerződéskötés. Különös figyelem fordítása a bármilyen oknál fogva egyéni étrendben részesülő gyermekekre, legyen az akár tartós betegség, vallás, bármiféle érzékenység vagy családi szokás.

Kapcsolat más nevelési színterekkel, egyéb intézményekkel

Mivel óvodánkba rendkívül széles agglomerációból érkeznek a gyerekek ezért szükség esetén támogató-együttműködő kapcsolatot tart azon intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. Értve ez mind a bölcsődékre és egyéb szociális intézményekre, pedagógiai szakszolgálat intézményeire, gyermekjóléti szolgálatokra, gyermekotthonokra egészségügyi, illetve közművelődési intézményekre, iskolákra.

Más szolgáltatók

- egészségügyi szolgáltatókkal (óvodánk gyermekorvosa, védőnői hálózat, fogorvos)
- mindenkori szakmai-pedagógiai szolgáltatást ellátó intézményekkel
- egy-egy adott program, kirándulás, kiállítás, interaktív előadás stb. megszervezésekor kapcsolat a partnerrel a cél érdekében

Pedagógiai programunk jogszabályi háttere

- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 22/2013 EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 275/2019. (XI.21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról
- 325/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról szóló 307/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról
- Az intézmény alapító okirata

Pedagógiai Program

Legitimációs záradék

Intézményi OM-azonosító: 203229	Megbízott igazgató: Martos Annamária
Legitimációs eljárás	
A nevelőtestület elfogadta: ..... Dátum: 2026.08.31.	Az SZMK megismerte és véleményét nyilvánította: ..... Dátum: 2026.08.31.
Az intézmény fenntartója egyetért – PK-Kindergarten Nonprofit Kft. ügyvezetője PK-Kindergarten Nonprofit Kft. 2119 Pécel, Szemere u. 8. Adószám: 25735259-1-13 ..... Czakó Zsolt Ügyvezető Dátum: 2026.08.31.	